

WÓJT GMINY ŁĄCKO

Załącznik nr 1
do uchwały nr
Rady Gminy Łącko
z dnia

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŁĄCKO

Zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko”, sporządzona na podstawie uchwały Rady Gminy Łącko Nr 62/LVII/2023 z dnia 7 czerwca 2023r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia zmiany części tekstowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko, naniesiono kolorem sepii.

Zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko”, sporządzone na podstawie Uchwały Rady Gminy Łącko Nr 35/XXXII/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie: przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko, naniesiono kolorem niebieskim.

Zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko”, sporządzone na podstawie Uchwały Rady Gminy Łącko Nr 15/2008 z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko, naniesiono kursywą.

TOM I

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Tekst studium – forma ujednolicona

TOM I - UWARUNKOWANIA ROZWOJU

I. WSTĘP

- 1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I TRYB OPRACOWANIA STUDIUM**
- 2. WYKAZ MATERIAŁÓW WYKORZYSTANYCH NA POTRZEBY SPORZĄDZENIA STUDIUM**
- 3. WYSZCZEGÓLNIENIE ZMIENIONYCH UWARUNKOWAŃ**

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

- 1. POŁOŻENIE I OGÓLNE WARUNKI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**
- 2. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW EKONOMICZNYCH**
- 3. STRUKTURA I STAN ROLNICTWA**
- 4. LUDNOŚĆ, ZATRUDNIENIE, DZIAŁALNOŚĆ POZAROLNICZA I BUDŻET GMINY**
- 5. INNE DANE STATYSTYCZNE**

III. POWIĄZANIA Z OBSZARAMI SĄSIEDNIMI

- 1. WPROWADZENIE**
- 2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE**
- 3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA**
- 4. KOMUNIKACJA**
- 5. WNIOSKI**

IV. PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- 1.1. Położenie fizyczno- geograficzne**
- 1.2. Charakter styka przyrodnicza obszaru**
- 1.3. Konserwatorska ochrona przyrody**
- 1.4. Struktura ekologiczna**

1.5. Zagrożenia antropogeniczne środowiska przyrodniczego

2. PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU

- 2.1. Zasady rozwoju wyodrębnionych obszarów przyrodniczo- funkcjonalnych**
- 2.2. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju wniosk**
- 2.3. Przyrodnicze cele rozwoju**

V. ŚRODOWISKO KULTUROWE — STAN ISTNIEJĄCY W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW

- 1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZBYTKÓW**
- 2. POZOSTAŁE OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ I ARCHEOLOGICZNĄ**

VI. UWARUNKOWANIA ROZWOJU W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

1. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 1.1. Zaopatrzenie w wodę**
- 1.2. Odprowadzenie ścieków i gospodarka odpadami**
- 1.3. Zaopatrzenie w gaz i w ciepło**
- 1.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną**
- 1.5. Łączność**
- 1.6. Ocena stanu istniejącego – wnioski**

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- 2.1. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu istniejącego**
- 2.2. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze Studium b. województwa nowosądeckiego**
- 2.3. Uwarunkowania rozwoju wynikające z zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych**
- 2.4. Wnioski**

3. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO KOMUNIKACJI

- 3.1. Charakterystyka i ocena stanu istniejącego**
- 3.2. Wnioski**

4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

- 4.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego**
- 4.2. Uwarunkowania wynikające z przeznaczenia terenów w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy**
- 4.3. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych**
- 4.4. Wnioski**

- VII. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.
- VIII. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.
- IX. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.
- X. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.
- XI. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.
- XII. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.
- XIII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.
- XIV. Uwarunkowania wynikające ze wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

OPRACOWANIA GRAFICZNE

A. DOTYCHCZASOWEGO „STUDIUM”

1. Mapa warunków glebowo-leśnych	skala 1: 10 000
2. Mapa fizjograficzna- kwalifikacja terenu	skala 1: 10 000
3. Powiązania z obszarami sąsiednimi	skala 1: 50 000
4. Ocena stanu środowiska- zagrożenia	skala 1: 25 000
5. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju - elementy przyrodnicze wpływające na rozwój	skala 1: 10 000
6. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju - wnioski do zagospodarowania obszaru	skala 1: 10 000
7. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna - stan istniejący	skala 1: 10 000
8. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna - uwarunkowania rozwoju	skala 1: 10 000

B. ZMIANY „STUDIUM”

1. Kierunki rozwoju – struktura i polityka przestrzenna skala 1: 10 000, stanowiący zał. Nr 2 do uchwały Rady Gminy Łącko w sprawie uchwalenia zmiany „Studium”.

UWAGA : Opracowanie graficzne podane w pozycji 1 – 8 stanowią materiały pomocnicze, uzasadniające przyjęcie w STUDIUM rozwiązań i mogą być wykorzystane przez władze gminy przy prowadzeniu bieżącej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy.

DOKUMENTACJA STUDIUM

Zawierająca zbiór dokumentów formalno - prawnych dokumentujących przebieg prac nad STUDIUM.

I. WSTĘP

1. PODSTAWA PRAWNA, CEL I TRYB OPRACOWANIA „STUDIUM”

Zmiana „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko” została opracowana w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 717 z późn. zmianami).

Zgodnie z powołaną ustawą STUDIUM jest dokumentem sporządzanym przez Wójta Gminy w celu określenia polityki przestrzennej Gminy (art. 9 ust.1 ustawy), a zgodnie z ustawą o Samorządzie Terytorialnym sporządzenie jego należy do zadań własnych gminy.

Opracowanie zmiany STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko podjęte zostało w oparciu o Uchwałę Rady Gminy Łącko Nr 15/2008 z dnia 28 marca 2008 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko [oraz Uchwałę Rady Gminy Łącko Nr 35/XXXII/2017 z dnia 27 kwietnia 2017 r.](#), [oraz uchwałę Rady Gminy Łącko Nr 62/LVII/2023 z dnia 7 czerwca 2023r.](#)

STUDIUM jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzanym obligatoryjnie w granicach administracyjnych gminy i w myśl art.3 ust.1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym należy do zadań własnych Gminy.

Zgodnie z art. 27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmiana studium następuje w takim samym trybie w jakim zostało ono uchwalone. Natomiast w myśl ustaleń §8 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004r. Nr 118 poz. 1233) zmianę Studium opracowuje się w formie ujednoliconego projektu studium z wyróżnieniem projektowanych zmian i taka forma projektu stanowi załącznik do uchwały Rady Gminy w sprawie uchwalenia zmiany Studium. Niniejsza zmiana Studium została opracowana w takim właśnie trybie.

Ostatecznym jego celem jest sformułowanie celów i kierunków rozwoju gminy powiązaniu z obszarami sąsiednimi oraz na tle występujących na jej obszarze uwarunkowań, stanowiących szczegółowe wytyczne dla przyjmowanych po jego uchwaleniu przez Radę Gminy rozwiązań w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych wyłącznie dla poszczególnych fragmentów gminy, wsi, przysiółków lub nawet ich fragmentów w zależności od występujących potrzeb wynikających z przepisów szczególnych (np. dla terenu objętego realizacją zadań publicznych itp.), jak też, od wynikających bieżących potrzeb inwestycyjnych względnie potrzeb społecznych jej mieszkańców.

Jak z powyższego wynika **STUDIUM nie jest aktem prawa miejscowego, a jedynie stanowi podstawę do opracowywania planów miejscowych po jego uchwaleniu. Nie stanowi zatem podstawy prawnej do wydawania przez władze gminy decyzji o warunkach zabudowy.**

Ale uchwała o zatwierdzeniu STUDIUM wiąże organ uchwalający po niej poszczególne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na obszarze gminy, jako że przyszłe uchwały podejmowane dla określonych fragmentów gminy, czy nawet poszczególnych działek **muszą być zgodne** z wcześniej podjętą uchwałą dotyczącą całego obszaru gminy w jej granicach administracyjnych.

Dlatego STUDIUM jest dla polityki przestrzennej gminy tak ważne, ponieważ jedynie analizując obszar całej gminy w jej granicach administracyjnych i to dodatkowo na tle powiązań zewnętrznych można wydawać następujące na jej obszarze problemy i konflikty dotyczące zagospodarowania przestrzennego oraz zaproponować ich rozwiązanie.

Jedynie bowiem kompleksowa analiza występujących na tym obszarze uwarunkowań fizjograficznych, hydrogeologicznych, przyrodniczych, kulturowych, infrastrukturalnych czy strukturalnych oraz społecznych, pozwala na sformułowanie propozycji rozwiązania problemów tak istotnych dla obszaru tej gminy jak ochrona przyrody, zwłaszcza z uwagi na jej unikalne wartości występujące na obszarze **Popradzkiego Parku Krajobrazowego i pozostałego terenu położonego w Południowomałopolskim Obszarze Chronionego Krajobrazu, częściowo w obszarze „Natura 2000”**, ochrona dóbr kultury w tym następujących na terenie gminy zabytków, ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, ochrona lasów, czy też problemów zaopatrzenia w wodę i problemów ochrony środowiska związanych z odprowadzaniem ścieków, utylizacją odpadów, ucieplownieniem, oraz innymi źródłami i czynnikami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, jak też problemów związanych z usprawnieniem istniejącego układu komunikacyjnego w rejonie centrum wsi Łącko.

W konsekwencji dopiero szczegółowe rozpoznanie tych problemów i ocena występujących uwarunkowań poznała na prawidłowe określenie terenów najkorzystniejszych, względnie tylko korzystnych dla osadnictwa oraz dla dalszego harmonijnego rozwoju przestrzennego gminy zgodnie z zasadami ekorozwoju oraz rolą gmin Łącko w systemie osadnictwa i funkcjonowania powiatu nowosądeckiego, eliminując równocześnie obszary, które z różnych- wynikających z rozpoznanych uwarunkowań względów, muszą być wyłączone z zainwestowania.

STUDIUM określając generalne zasady zagospodarowania przestrzennego obszaru całej gminy i poszczególnych jej fragmentów nie precyzuje szczegółowych ustaleń dotyczących przeznaczenia poszczególnych działek oraz warunków ich zabudowy i **dopuszcza możliwość korekt w rozgraniczeniach poszczególnych terenów na etapie opracowywania**

miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, lecz pod warunkiem nie naruszenia obligatoryjnych innych istotnych ustaleń Studium.

Nie mniej jednak STUDIUM określa zasady zagospodarowywania poszczególnych obszarów, zasady kształtowania w ich obrębie architektury, zasad ochrony wartości przyrodniczych, kulturowych, itp. „ u których była mowa powyżej.

STUDIUM ponadto oprócz przestrzennego rozmieszczenia elementów strategii rozwoju gminy określającej kierunki polityki gospodarczej gminy uwzględnia również uwarunkowania i kierunki polityki przestrzennej państwa i województwa na obszarze gminy.

Przy ustaleniu przyjętych w STUDIUM uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko wykorzystano zarówno sporządzone w ramach tego STUDIUM opracowanie fizjograficzne „PROGEO” s.c. Nowy Sącz. jak też opracowane przez Wojewódzkie Biuro Planowania Przestrzennego w Nowym Sączu dokumenty do „Studium zagospodarowania przestrzennego b. województwa nowosądeckiego” w tym „Uwarunkowania rozwoju”, „ Główne problemy” i „ Model zagospodarowania przestrzennego” oraz „**Strategię rozwoju Województwa Małopolskiego, przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XV/174/2003 z dnia 22 grudnia 2003r. jak też zgłoszone do opracowania STUDIUM wnioski i wytyczne instytucji i organów.**

Zgodnie z art. 10 powołanej ustawy zakres ustaleń zmiany „Studium” obejmuje:

1. uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego wynikające z:

- [dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,](#)
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i [leśnej](#) przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych, wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- [rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych,](#)
- stanu prawnego gruntów,
- warunków i jakości życia mieszkańców oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i ich mienia,
- [potrzeby i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury](#)

społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę,

- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

2. kierunki zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności:

- Kierunki uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w ust.1 pkt 7 lit. D:

a) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,

b) kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;

- ~~kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;~~
- ~~kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów;~~
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów , ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk,
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- kierunki rozwoju systemów komunikacji infrastruktury technicznej,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym,
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art.48 ust.1 powołanej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych,
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.
- ~~obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;~~

- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. O ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz.2120);
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary zdegradowane;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Szczegółowy tryb opracowania „Studium” określony jest w art.11 powołanej ustawy.

2. WYKAZ MATERIAŁÓW WYKORZYSTANYCH PRZY SPORZĄDZENIU ZMIANY STUDIUM

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko (opracowane przez Firmę URBSBUD” w Nowym Sączu – główny projektant: mgr inż. arch. Lech Skirzyński).
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego – przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego [Uchwałą Nr XV/174/2003 z dnia 22 grudnia 2003 roku.](#)
3. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego – przyjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XLI/527/06 z dnia 30 stycznia 2006 roku.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko – część „A”, przyjętego uchwałą Nr 11/2007 Rady Gminy Łącko z dnia 28 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Wojew. Małopolskiego Nr 302 z dnia 24.04.2007r.).
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko – część „B”, wprowadzonego uchwałą Nr 12/2007 Rady Gminy Łącko z dnia 28 lutego 2007 r. (Dz. Urz. Wojew. Małopolskiego Nr 304 poz. 2048 z dnia 24.04.2007r.).
6. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Łącko, wykonane na potrzeby uprzedniego „Studium”.
7. Rozporządzenie Wojewody Małopolskiego Nr 92/06 z dnia 24 listopada 2006 r. w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2006 r. Nr 806 poz. 4862 z późn. zm.).
8. Koncepcja Krajowej sieci EKONET-POLSKA 1995-1996.
9. Obszary „Natura 2000”.

10. „Studium, określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni górnego Dunajca do ujścia Popradu” – opracowane przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.
11. Rejestr pomników przyrody położonych na terenie gminy Łącko.
12. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków dóbr kultury, znajdujących się w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie, Delegatura w Nowym Sączu.
13. Dodatek nr 3 i 4 do dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego „Sobel” z 2005 r. i 2009 r.
14. Dokumentacja geologiczna złoża czwartorzędowego glin lessopodobnych dla potrzeb ceramiki budowlanej w kat. C1 „Jazowsko” w miejscowości Jazowsko.
15. Koncesja na wydobywanie kruszywa ze złoża „Maszkowice” wydana przez Starostę Nowosądeckiego nr: ORL.IV7514/1/99 z dnia 25.11.1999r (termin ważności 31.12.2012r.).
16. Wnioski organów właściwych do uzgodnienia i opiniowania projektu studium.
17. Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin sąsiednich.
18. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 kwietnia 2004r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. Nr 118 poz. 1233).
19. Inne aktualne przepisy prawne oraz dostępne materiały specjalistyczne, mające wpływ na opracowanie zmiany studium.

3. WYSZCZEGÓLNIENIE ZMIENIONYCH UWARUNKOWAŃ

Z przeprowadzonej analizy materiałów wykazanych w pkt.2 wynika, że nastąpiła zmiana uwarunkowań zwłaszcza w zakresie środowiska przyrodniczego, a w szczególności:

1. *W wyniku konieczności uwzględnienia w studium stref zalewowych wyznaczonych w „Studium określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni górnego Dunajca do ujścia Popradu” uległy zmianie ustalenia dla terenów dotychczas uznanych za zagrożone powodzią a wg w/w opracowania położonych poza zasięgiem zalewu oraz dla terenów, które dotychczas nie były uznawane za zagrożone powodzią a wg w/w opracowania znalazły się w strefie zalewowej.*
2. *W związku z opracowaniem planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego zaistniała konieczność wprowadzenia do „Studium” uszczegółowionych obszarów:*

- głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP nr 437, 438 i 439,
- korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym.

3. *Zaistniała konieczność wprowadzenia do Studium obszaru „Natura 2000” pn. Ostoja Popradzka PLH120019, w związku z jego przyjęciem przez Komisję Europejską 25 stycznia 2008 r. oraz ~~wpisanie potencjalnych obszarów ochrony Natura 2000 pn. Środkowy Dunajec z dopływami i Kościół w Łącku~~ obszaru siedliskowego „Środkowy Dunajec z dopływami” PLH120088 i obszaru siedliskowego „Ostoja Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052.*
4. *Zmieniły się granica złoża kruszywa naturalnego „Sobel” opracowane w dodatku nr 3 do dokumentacji geologicznej w 2005r. oraz dodatku do dokumentacji geologicznej z 2009 r., tym samym zmieniły się warunki zagospodarowania terenów nie objętych ochroną złoża.*
5. *W związku z wydaniem przez Wojewodę Małopolskiego Rozporządzenia 5/05 w 2005 roku w sprawie Popradzkiego Parku Krajobrazowego – zmieniły się częściowo zasady obowiązujące na obszarze PPK.*
6. *W związku z wpisaniem do rejestru zabytków nieruchomych województwa „Grodzisk” na wzgórzu Zyndrama w Maszkowicach (KS.A-176) i na wzgórzu Babieniec w Zabrzeży (KS.A-177) i objęcia ich ochroną „A” archeologiczną w 1984r., zaistniała konieczność korekty „Studium”, ponieważ w uprzednim „Studium” wskazane były jedynie do ochrony archeologicznej.*
7. *Ze względu na istniejący stan budynków i zagospodarowanie terenu, na wniosek Urzędu Ochrony Zabytków zaistniała konieczność zmiany ustaleń „Studium” dot. terenów o zabytkowym układzie urbanistycznym, podlegającym ochronie konserwatorskiej we wsi: Łącko – kolonia niemiecka tzw. „Osada Józefińska” oraz we wsi Jazowsko: osiedle podworskie tzw. „Osiedle Opijówka”.*
8. *Zaszła konieczność wprowadzenia terenu udokumentowanych złóż glin lessopodobnych „Jazowsko” w Jazowsku.*
9. *Zaszła konieczność naniesienia na rysunku Studium brakujących dróg powiatowych relacji: Czarny Potok- Sczereż, Jazowsko- Obidza, Obidza- Brzyna i Gołkowice – Łazy Brzyńskie oraz wprowadzenia nowej, zmienionej numeracji wszystkich dróg powiatowych.*

10. *W związku z nową koncepcją zaopatrzenia w gaz Krościenka, Szczawnicy, gminy: Kamienicy, Łącka i Ochotnicy zaszła konieczność wprowadzenia nowego systemu zaopatrzenia w gaz, a zatem likwidacja gazociągu wysokoprężnego wraz ze strefą ochronną.*
11. *W związku ze znacznym w ostatnich latach rozwojem gminy zaistniała konieczność wprowadzenia dodatkowych stref osadniczych, sportu i rekreacji, oraz ujęć i zbiorników wodociągowych w Łazach Brzyńskich, Kadczy i Łącku.*
12. *Zaktualizowane dane statystyczne dot. charakterystyka warunków ekonomicznych oraz społeczno-gospodarczych i demograficznych Gminy.*

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. POŁOŻENIE I OGÓLNE WARUNKI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Położona w południowej części województwa małopolskiego, a zarazem w zachodniej części powiatu nowosądeckiego, na pograniczu z powiatem limanowskim i nowotarskim gmina Łącko w obecnej formie powstała w 1973 r. Swym zasięgiem obejmuje 16 wsi. Z centralnie położoną dużą wsią Łącko, o charakterze miasteczka. Gmina Łącko leży w Beskidzie Sądeckim na lewym brzegu Dunajca u Ujścia potoku Czarna Woda, na wysokości średnio 380 u n.p.m. (minimalnie 320). Zajmuje piękną śródgórską kotlinę otoczoną od zachodu, północy i wschodu wzniesieniami dochodzącymi do 550 m n.p.m. (maksymalnie 1027). Kotlina Łącka ma 6 km długości, a szerokość jej dochodzi 1,5 km i ciągnie się w kierunku równoleżnikowym wzdłuż Dunajca. Od wschodu zamknięta jest ona koło Jazowska pasmem górskim, przez które przebija się Dunajec krótką przełomową doliną i dostaje się w obszar szerokiej, śródgórskiej Kotliny Sądeckiej. Miejscowość Łącko położona jest wzdłuż drogi wojewódzkiej Nowy Sącz - Krościenko, 27 km od powiatowego miasta Nowego Sącza i 52 km od Nowego Targu stanowiącego siedzibę sąsiedniego powiatu. W kotlinie Łącka leżą największe wsie gminy, a więc: Zabrzeż, Zarzecze, Czerniec, Łącko Maszkowice, a pozostałe w najbliższym jej sąsiedztwie. Górzyście usytuowanie kotliny Łącka ma swoje odbicie w warunkach klimatycznych gminy. Specyficzne cechy klimatu warunkują produkcję roślinną tego regionu, a szczególnie rozwój sadownictwa. Rzeźba terenu, warunki glebowe, stosunkowo łagodny klimat z dużą ilością opadów (powyżej 800 mm rocznie) sprzyjają zakładaniu drzew i krzewów, uprawie roślin pastewnych, a także ze względu na małe zanieczyszczenie środowiska,

uprawie roślin ogrodniczych pod osłonami. Wielki wpływ na strukturę upraw ma gleba i jej urodzajność. W dolinie Dunajca występują mady, na stokach gliny i rędziny. Przeważają gleby gliniaste o nie wykształconym profilu, grunty orne są przeważnie klasy V i VI, zakwaszone i ubogie w fosfor o niskiej urodzajności. Charakterystycznym elementem krajobrazu tutejszej okolicy są sady. Gmina posiada już stare tradycje sadownicze. „Sady łąckie” są najstarszymi sadami w województwie małopolskim. Przeważają sady do 1ha powierzchni, z nasadzeniami głównie jabłoni, śliw, wiśni, a również czarnej porzeczki.

Przy rozpatrywaniu warunków środowiska pod względem ich wpływu na rolnictwo można się posłużyć metoda opracowana przez Instytut Uprawy i Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, wyliczenia tzw. „waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej”. Dla gminy Łącko ogólny wskaźnik waloryzacji wynosi 49,0 punktów i jest znacznie niższy od średniej krajowej. Można powiedzieć, że gmina Łącko ma warunki przyrodnicze trudniejsze niż przeciętne w Polsce do rozwoju intensywnej produkcji rolniczej z wyjątkiem możliwości rozwoju produkcji ogrodniczej z uwagi na specyfikę Kotliny Łąckiej. Są tu również dobre warunki dla trwałych użytków zielonych, a co za tym idzie bardziej intensywnego rozwoju chowu przeżuwaczy (bydło, owce, kozy) zwłaszcza przy tak dużym zaludnieniu.

2. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW EKONOMICZNYCH GMINY ŁĄCKO NA TLE TERENÓW WIEJSKICH WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO.

Gmina Łącko położona jest w województwie małopolskim, powiat nowosądecki. Graniczy z gminami Podegrodzie i Stary Sącz powiatu nowosądeckiego, gminami Łukowica i Kamienica powiatu limanowskiego, gminami Ochotnica Dolna i Krościenko n/Dunajcem oraz Miastem i Gminą Szczawnica w powiecie nowotarskim.

Siedziba Gminy – Łącko, jest wsią, o której pierwsze informacje pisane pochodzą z 1240 r. Centrum Łącka z rynkiem ma charakter małomiasteczkowy. Łącko jest też „stolicą podregionu Górali Łąckich.

Powierzchnia Gminy wynosi 132,95 km². W 16 wsiach mieszka (stan na 2006 r.) 15 112 osób, co stanowi 7,5 % populacji powiatu nowosądeckiego. Większą grupę stanowią mężczyźni (7 388 osób), co przekłada się na proporcję 98 kobiet na 100 mężczyzn. Średnia gęstość zaludnienia 114 mieszkańców/km².

W obecnych granicach Gmina wiejska istnieje od 1973 r. obejmując 16 wsi uszeregowanych według liczby mieszkańców, jak następuje:

1. Łącko – 2 832 mieszkańców	- 18,7 % ludności gminy
2. Jazowsko – 1 491 mieszkańców	- 9,9 % ludności gminy
3. Obidza – 1 476 mieszkańców	- 9,8 % ludności gminy
4. Zabrzeż – 1 115 mieszkańców	- 7,4 % ludności gminy

5. Maszkowice – 1 047 mieszkańców	- 6,9 % ludności gminy
6. Kadcza – 970 mieszkańców	- 6,4 % ludności gminy
7. Zagorzyn – 877 mieszkańców	- 5,8 % ludności gminy
8. Kicznia – 768 mieszkańców	- 5,1 % ludności gminy
9. Wola Kosnowa – 693 mieszkańców	- 4,6 % ludności gminy
10. Brzyna – 690 mieszkańców	- 4,6 % ludności gminy
11. Czerniec – 675 mieszkańców	- 4,5 % ludności gminy
12. Czarny Potok – 598 mieszkańców	- 4,0 % ludności gminy
13. Zarzecze – 503 mieszkańców	- 3,3 % ludności gminy
14. Szczereż – 489 mieszkańców	- 3,2 % ludności gminy
15. Łazy Brzyńskie – 472 mieszkańców	- 3,1 % ludności gminy
16. Wola Pikulina – 426 mieszkańców	- 2,8 % ludności gminy.

Gmina leży w całości w zlewni Dunajca, na przeciętnej wysokości 350 – 400 m n.p.m. Obszar gminy jest silnie pofałdowany, z najwyższymi wzniesieniami: Modyń – 1 028 m n.p.m., Dzwonkówka – 982 m n.p.m. i Koziarz – 945 m n.p.m. Lewostronne tereny Dunajca to Beskid Wyspowy, prawostronne – Beskid Sądecki.

Atutem Gminy Łącko jest niezdegradowane jeszcze środowisko naturalne, sprzyjające rozwojowi rolnictwa ekologicznego oraz funkcji turystyczno-wypoczynkowej. Charakterystycznym elementem krajobrazu gminy są **sady** o historycznej już tradycji. Brak przemysłu i zakładów uciążliwych dla środowiska..

Na terenie Gminy (w dolinie Dunajca) znajdują się – zaliczane do wartościowych – złoża kruszywa naturalnego.

Lasy stanowią w gminie 43 % powierzchni ogólnej, użytki rolne 51 %.

Tło dla Gminy Łącko dla zagadnień demograficznych i społeczno-gospodarczych (źródło: „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej Województwa Małopolskiego 2007” – wyd. Urzędu Marszałkowskiego – Kraków 2008).

Dynamika wzrostu ludności w województwie w l. 1999-2007: mężczyźni 101,3, kobiety 102, 3 (średnio 101,7), na terenach wiejskich województwa 103,0, w kraju 99,8.

Średnia gęstość zaludnienia w województwie 210 osób/km² (obszary wiejskie 123 osoby/km²), w kraju 122 osoby/km² (obszary wiejskie 51 osób/km²).

Struktura ludności w województwie: kobiety 51,5 %, mężczyźni 48,5 %. W obszarach wiejskich przypada 100 mężczyzn na 101 kobiet.

Przyrost naturalny w województwie 1,2 promila, w kraju – 0,2 promila. Wskaźnik urodzeń na wsi 10,9 promila, z tendencją spadkową.

Saldo migracji na obszarach wiejskich województwa w l. 1999 – 2007 wzrosło z 1,4 do 3,4 (napływ ludności z miast). W Nowym Sączu – 2,8 (saldo ujemne, spadek liczby mieszkańców).

Struktura wieku ludności w województwie w l. 1999 – 2004:

- w wieku przedprodukcyjnym od 25,9 do 22,4 (tendencja malejąca),
- w wieku produkcyjnym od 59,5 do 62,1 (tendencja rosnąca),
- w wieku poprodukcyjnym od 14,6 do 15,3 (tendencja rosnąca).

Udział ludności na terenach wiejskich województwa pod względem wykształcenia::

- z wykształceniem podstawowym 37,5 %
- z wykształceniem zasadniczym zawodowym 30,9 %,
- z wykształceniem ogólnokształcącym 4,0 %,
- z wykształceniem policealnym 2,1 %,
- z wykształceniem wyższym 4,2 %.

Udział klientów pomocy społecznej w 2007 r.: w województwie 9,0 %, w powiecie nowosądeckim 20,5 %.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie (2007 r.) 49,9 %.

Struktura zatrudnienia w Małopolsce (2006 r.): rolnictwo – 20,1 %, przemysł – 20,7 %, budownictwo – 6,7 %, usługi – 52,5 %.

Bezrobocie rejestrowane w 2007 r.: Małopolska – 8,4 %, powiat nowosądecki – 18,2%.

Poziom zatrudnienia w przedsiębiorstwach: w powiecie nowosądeckim na 10.852 podmioty gospodarcze aż 10.189 były to małe firmy o zatrudnieniu nie przekraczającym 9 osób.

Rolnictwo 2007 r. Gleby w województwie: kl. I – 1,3 %, kl. II – 5,2 %, kl. III – 26,5 %, kl. IV – 37,3 %, kl. V – 20,7 %, kl. VI – 9,0 %. Użytki rolne stanowiły w województwie 79,5 % ogólnej powierzchni gospodarstwa rolnego (w kraju 86,7 %). Średnia wielkość gospodarstwa – 2,80 ha (w 2005 r. 2,52 ha).

Struktura gospodarstw:

- 1-2 ha	województwo – 24,7 %	kraj – 16,2 %
- 2-3 ha	- 15,3 %	- 10,9 %
- 3-5 ha	- 15,8 %	- 13,8 %
- 5-10 ha	- 7,5 %	- 16,6 %
- 10-15 ha	- 1,3 %	- 6,9 %
- powyżej 15 ha	- 0,7 %	- 8,7 %.

Obsada zwierząt gospodarskich na 1 gospodarstwo rolne w województwie (w sztukach): bydło 0,9 (kraj 2,4), trzoda chlewna 1,9 (kraj 7,7), owce 0,4 (kraj 0,1), kozy 0,1 (kraj 0,1), konie 0,1 (kraj 0,1), drób 25,5 (kraj 66,2). Zwierzęta gospodarskie posiadało

w województwie tylko 61 % ogółu gospodarstw rolnych. W powiecie był 335 gospodarstwa ekologiczne.

Budynki mieszkalne oddane w 2007 r. do użytku na 1000 mieszkańców: w województwie 2,6, w powiecie 1,8. Liczba izb w mieszkaniu w województwie 3,8 (na wsi 4,3). Liczba osób na 1 mieszkanie w województwie 3,1 (wieś 3,7). Powierzchnia użytkowa mieszkania w województwie 74,3 m² (na wsi 90,6 m²).

3. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA I DEMOGRAFICZNA GMINY, ROLNICTWO, ZATRUDNIENIE, BUDŻET, INWESTYCJE.

Dochody gminy ogółem w zł. w 2007 r.: 34.730.933 (w tym własne 7.759.752). Dynamika do 2006 r. – 113. Dochód na 1 mieszkańca 1.798,60 zł. Wskaźnik proporcji do średniej wielkości dla gmin: w województwie 103,3 %, w kraju 98,4 %.

Bezrobocie (wg danych na 2006 r.) należało do niższych w kraju i wynosiło 13,6 %, przy średniej krajowej 17,6 % (m. Nowy Sącz 26,1 %, powiat nowosądecki 29,1 %). Od 1996 r. do 2005 r. liczba osób pozostających bez pracy nie ulegała znacznieszym wahaniom, oscylując w granicach od 1.100 do 1.600 osób, co stanowi ok. 9,5 – 10,0 % mieszkańców. Wśród bezrobotnych dominują ludzie młodzi o wykształceniu zasadniczym zawodowym i „zerowym” stażu pracy.

Rolnictwo i gospodarka.

Podstawowym zajęciem mieszkańców gminy jest rolnictwo, w tym uprawy sadownicze. Grunty orne zajmują 26,6 % użytków rolnych. 44,5 % obszaru Gminy stanowią lasy i grunty leśne. Bonitacja gleb niska – 62 % to grunty V i VI klasy, 38 % klasy IV (z nielicznymi enklawami kl. III).

Struktura wielkości gospodarstw rolnych niekorzystna. Rolnictwo w gminie w całości reprezentuje rodzinną gospodarkę indywidualną. Na ogólną liczbę 2305 gospodarstw, 579 (25,1 %) stanowią gospodarstwa do 1,0 ha, 496 (21,5 %) 1,0 – 2,0 ha, 412 (17,9 %) 2,0 – 3,0 ha. Tylko 25 gospodarstw (1,1 %) liczy powyżej 10,0 ha.. Nie ma ani jednego gospodarstwa powyżej 15,0 ha. Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie to 3,4 ha, powierzchnia ogólna to 4,2 ha (w Obidzy 7,70 ha, w Łącku 1,80 ha). Na 1100 gospodarstw w samym sołectwie Łącko aż 810 gospodarstw (73,6 %) nie przekracza 1,0 ha. Gminę cechuje mały obrót ziemią „produkcyjną”, natomiast b. duży jest obrót działkami budowlanymi. Większość gospodarstw domowych to gospodarstwa dwuzawodowe lub liczące co najmniej jedną osobę pobierającą rentę albo emeryturę. Bezrobocie i powszechny brak

mieszkań w miastach nie pozwalają na znaczniejszy odpływ ludności z rolnictwa. Dopiero wielofunkcyjny rozwój wsi i przedsiębiorczości lokalnej może przynieść widoczne zmiany w strukturze agrarnej, zwiększyć obrót ziemią rolniczą i poprawić b. niekorzystny wskaźnik zatrudnienia w rolnictwie (40 osób na 100 ha użytków rolnych).

Zatrudnienie pozarolnicze (w tym indywidualna działalność gospodarcza) daje ponad 1000 miejsc pracy.

W okresie minionych 20 lat obsada bydła spadła do 69 %, owiec do 30 %, trzody chlewnej do 20 %. Intensywność produkcji zwierzęcej sumarycznie spadła do 67 % stanu z 1980 r. a produkcji roślinnej do 77 %, przy czym poziom ten w 1980 r. i tak był już relatywnie niski. Powierzchnia upraw sadowniczych zmniejszyła się o 1/3 na korzyść użytków zielonych, które osiągnęły 143 % stanu z 1980 r. Mimo to w gminie Łącko istnieją b. duże możliwości zwiększenia produkcji pasz a zatem też intensyfikacji produkcji zwierzęcej.

W gminie nie ma znaczącego przemysłu wytwórczego (przetwórczego) a działalność gospodarczą reprezentują usługi, w tym w szczególności zakłady remontowo-budowlane i handlowe. Aktualnie zarejestrowanych jest ok. 150 podmiotów z tendencją wzrostową. Mimo ogromnego atutu, jakim jest bogactwo walorów środowiska naturalnego – brak jest znaczącego rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych. Systematycznie, lecz powoli, rozwija się baza gastronomiczna oraz miejsca noclegowe w gospodarstwach agroturystycznych. W gminie brak jest hoteli, istnieje tylko 1 zajazd turystyczny.

Infrastruktura.

Sieć drogową Gminy tworzą drogi wojewódzkie Nowy Sącz – Nowy Targ i Mszana Dolna – Zabrzeż , drogi powiatowe Łącko – Czarny Potok, Łącko – Kicznia, Łącko – Wola Kosnowa, Jazowsko – Brzyna, Jazowsko – Obidza i Czarny Potok – Szczereż oraz niezbyt rozwinięta sieć dróg gminnych. Stan techniczny dróg poniżej normy w zakresie bezpieczeństwa ruchu i funkcjonalności. Gęstość sieci dróg lokalnych wynosi w gminie 61 km/100 km² (w regionie wskaźnik ten wynosi 86). Tylko połowa dróg gminnych to drogi ulepszone. Ogólna dostępność komunikacyjna Gminy jest dobra.

Sieć wodociągowa w samym Łącku w 2006 r. liczyła ok. 18.000 mb i obsługiwała 460 gospodarstw. Sieć kanalizacji sanitarnej wynosiła ok. 28.000 mb z przyłączami do 476 gospodarstw. Wskaźniki te są znacznie gorsze w pozostałych sołectwach, w szczególności w peryferyjnie położonych przysiółkach.

Na terenie gminy nie ma wysypiska odpadów, które wywożone są poza teren gminy.

Gmina nie jest zgazyfikowana.

Ogólny stan infrastruktury komunalnej nie jest zadowalający, co stanowi jedno z zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz dla intensyfikacji obsługi ruchu turystycznego i poprawy standardów życia mieszkańców.

Dziedzictwo kulturowe.

Gmina Łącko posiada wielowiekową historię i tradycje, które reprezentują:

- Zabytkowy kościół parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela z 1728 r. z kamienną chrzcielnicą datowaną na 1493 r.
- Zabytkowa studnia św. Floriana na rynku,
- Zabytkowe kościoły: w Czarnym Potoku z 1400 r., w Jazowsku z 1796 r. (ołtarz z 1621 r.),
- Wpisane do rejestru zabytków grodziska: w Maszkowicach i Zabrzeży,
- W samym sołectwie Łącko 94 obiekty wpisane są do ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków (kapliczki zagrody, pojedyncze budynki mieszkalne i gospodarcze, spichlerze, stodoły i t.p.)

Do dziedzictwa kulturowego zalicza się wiekowa tradycja sadownicza z „świętym kwitnących sadów” i „świętym owocobrania”, zespoły regionalne pieśni i tańca („Górale Łąccy”) oraz kapele góralskie, artyści ludowi (haft, rzeźba, malarstwo), konkursy palm, pisanek, kuchni regionalnej, kolęd i t.p.

Od 1987 r. działa Towarzystwo Miłośników Ziemi Łąckiej prowadząc działalność edukacyjno-wychowawczą, charytatywną, aukcyjną . Działa Gminna Biblioteka publiczna i wydawane są „Wiadomości Łąckie”.

Sport i turystyka.

W gminie działa Klub Sportowy „Zyndram” (piłka nożna). Organizowane są imprezy pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury: tenisa stołowego i biegów przełajowych.

Do kalendarza imprez sportowych wpisane są: Międzynarodowy Spływ Kajakowy na Dunajcu i Mistrzostwa Polski Juniorów na torze kajakowym w Wietrznicach. Tor Kajakowy posiada parametry międzynarodowe dla mistrzostw świata i Europy w kajakarstwie górskim.

Atrakcyjność turystyczna Gminy wyznaczona jest położeniem w obszarach Beskidu Sądeckiego, Beskidu Wyspowego i przedpoła Gorców. Gmina posiada liczne szlaki górskie, konne i rowerowe oraz szlak turystyki wodnej na Dunajcu. Dobre warunki dla uprawiania wędkarstwa. Łącko jest też bazą wypadową na tereny Gorczańskiego i Pienińskiego Parku Narodowego oraz Popradzkiego Parku Krajobrazowego.

Atrakcyjność turystyczną Gminy podnoszą wymienione wyżej bogate tradycje historyczne i folklor góralszczyzny. Zainicjowana została impreza p.n. „Łącka Droga Owocowa” wspomagana przez stowarzyszenie 28 gospodarstw agroturystycznych. w Łącku.

Materiały źródłowe.

1. Portal internetowy „Wrota Małopolski” i inne strony.

2. *„Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej Województwa Małopolskiego 2007” (wyd. Urzędu Marszałkowskiego, Kraków 2008).*
3. *E. Ziobro „Studium stanu i perspektywy rozwoju Gminy Łącko” 1997 r. (dane skorygowane według stanu na 2007 oraz 2008 r.)*
4. *„Podstawowe dane statystyczne według miast i gmin” (WUS Nowy Sącz 1997 r.).*
5. *Materiały informacyjne ogólnodostępne.*

III. POWIĄZANIA Z OBSZARAMI SĄSIEDNIMI

1. WPROWADZENIE.

Niniejsze opracowanie wykonane w ramach „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko” ma na celu ukazanie położenia gminy na szerszym tle. Posłużyć ma unaocznieniu różnorodnych powiązań gminy z obszarami sąsiednimi, jej roli oraz wzajemnych relacji z tego wynikających. Będzie to miało istotne znaczenie dla określenia możliwości i kierunków rozwoju gminy.

Analizą objęto:

- wzajemne relacje powiązań przestrzennych z najbliższymi ośrodkami administracyjnymi, głównie jednak ze Starym Sączem i Nowym Sączem,
- położenie gminy w strukturze ekologicznej oraz systemie zlewniowym Karpat,
- położenie gminy w systemie obszarów chronionych województwa nowosądeckiego,
- infrastrukturę techniczną, tj. obsługę gminy w zakresie elektroenergetyki, gazownictwa, gospodarki wodno - ściekowej i łączności
- powiązania komunikacyjne.

Wnioski wynikające z powyższych analiz mają istotne znaczenie dla przyjętych rozwiązań i określenia polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy oraz roli jaką gmina powinno pełnić, wykorzystując swoje położenie, zasoby przyrodnicze i kulturowo - historyczne, możliwości uzbrojenia oraz istniejący potencjał społeczno - gospodarczy.

2. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.

Gmina Łącko położona jest w centralnej części b. województwa nowosądeckiego. Pod względem fizyczno - geograficznym obszar gminy leży w obrębie Karpat Zewnętrznych, w mezoregionie Beskidu Sądeckiego i Beskidu Wyspowego oraz bardzo niewielkiego,

brzeżnego fragmentu Gorców. Gmina ma w stosunku do nich położenie pomostowe. Leżąc w południowo-wschodniej części Beskidu Wyspowego i w północno-zachodniej części Beskidu Sądeckiego obejmuje również część doliny Dunajca, która w tym rejonie stanowi pomost pomiędzy wymienionymi masywami górskimi.

Południowa część gminy, położona w Beskidzie Sądeckim i Gorcach znajduje się w rozległej, równoleżnikowej strefie o najwyższej wartości dla funkcjonowania przyrody Karpat. W Europejskiej Sieci Ekologicznej ECONET obszar ten uzyskał kwalifikację obszaru węzłowego 43 M i zarazem biocentrum rangi europejskiej. Został również zakwalifikowany jako duża ostoja przyrody CORINE.

Prawobrzeżna (w stosunku do Dunajca) część gminy chroniona jest w Popradzkim Parku Krajobrazowym i jego otulinie.

Obszar gminy, który nie wchodzi w obręb PPK tj. otulina PPK i cała lewobrzeżna część gminy, ~~uzyskał na mocy Rozporządzenia Wojewody Nowosądeckiego w listopadzie 2006r. wchodzi w skład Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu~~. ~~Południowa część gminy obejmująca obszar Popradzkiego Parku Krajobrazowego, dla którego obowiązuje Rozporządzenie Wojewody Małopolskiego nr 5/05 z 2005r. oraz część terenów położonych poza PPK w Obidzy i Łazach Brzyńskich wchodzi w skład obszaru specjalnej ochrony siedlisk „Natura 2000” pn. Ostoja Popradzka PLH 120019, przyjętego przez Komisję Europejską 25 stycznia 2008 roku.~~

Na obszarze gminy Łącko występują także obszary Natura 2000:

- obszar siedliskowy „Środkowy Dunajec z dopływami” PLH120088 – wzdłuż rzeki Dunajec,
- obszar siedliskowy „Ostoja Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052– na terenie Kościoła w Łącku przy ul. Ks. Piaskowego.

~~Na obszarze gminy Łącko występują potencjalne obszary ochrony Natura 2000:~~

- ~~– „Środkowy Dunajec z dopływami” – proponowany wzdłuż rzeki Dunajec, którego zasięg praktycznie pokrywa się z granicami obszaru zalewu wodami powodziowymi Q1%;~~
- ~~– „Kościół w Łącku”, znajdujący się przy ul. Ks. Piaskowego.~~

Północna część gminy tj. Masyw Modynia w ECONEC-ie zakwalifikowany został jako fragment korytarza ekologicznego rangi krajowej, związanego z Beskidem Wyspowym. Pomiędzy wymienionymi obszarami węzłowymi przez obszar gminy - poprzecznie w stosunku

do doliny Dunajca oraz wzdłuż niego - przebiegają ciągi ekologiczne, które zapewniają spójność przyrodniczą w skali ogólnokarpackiej.

Gmina w całości znajduje się w zlewni Dunajca. Jej granice przeważnie pokrywają się z granicami zlewni trzeciego rzędu, tj. lewobrzeżnych i prawobrzeżnych dopływów Dunajca do których na terenie gminy należą: Kamienica Zabrzezka zwana też Szczawską Czarna Woda, Kadecki Potok, Potok Katy zwany Brzyną i Potok Obidzki.

Gmina prawie w całości położona jest w strefie szczególnej ochrony zasobów wody, gdzie obowiązują zaostrzone rygory użytkowania i zagospodarowania obszarów pod kątem ochrony źródeł i zwiększenia retencyjności.

Prawie cała prawobrzeżna część gminy położona jest w obrębie „zbiornika szczelinowego we fliszu karpackim”, związanego z piaskowcami magurskimi o dużej wodonośności. Zbiornik ten wchodzi w skład strefy GZWP (Głównych Zbiorników Wód Podziemnych) prowincji karpackiej, wymagających szczególnej ochrony.

Gmina Łącko z racji zróżnicowanych walorów, głównie przyrodniczych, stanowi rejon atrakcyjny dla szeroko pojętej rekreacji. W szczególności wsie Łącko i Jazowsko są ważnymi węzłami turystyczno-rekreacyjnymi dla północno-zachodniej części Pasma Radziejowej.

Wymienione powyżej aspekty przyrodniczego położenia gminy w zasadniczy sposób rzutują na możliwości rozwoju przestrzennego oraz intensywność zagospodarowania jej obszaru.

3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Elementami ponadlokalnymi z zakresu infrastruktury technicznej, wpływającymi na powiązania gminy Łącko są:

3.1. Sieć elektroenergetyczna wysokich napięć

Gmina Łącko zasilana jest w energię elektryczną liniami SN 30 kV i 15 kV stanowiącymi ważne powiązanie gminy z wojewódzkim systemem energetycznym średnich napięć, które zapewniają dostawę mocy do gminy.

Obecny system energetyczny nie gwarantuje prawidłowej, ciągłej dostawy mocy do gminy. Zdarzają się okresy przerwy w dostawie energii elektrycznej. Dla wzmocnienia rejonu Krościenko-Łącko wykonano linię wysokiego napięcia 110 kV, relacji Niedzica-Nowy Sącz, która przebiega przez tereny gminy Łącko. Sfinalizowanie realizacji projektowanej stacji 110/15 kV w Krościenku i Zabrzeży zagwarantuje ciągłą dostawę mocy.

Przebieg linii 110 kV oraz rezerwa terenu dla realizacji stacji 110/15 kV muszą być uwzględnione w Studium.

3.2. Magistralna sieć gazowa.

Obecnie przez Łącko nie przebiega żadna sieć gazowa. Jednak konieczność dostawy gazu do Szczawnicy oraz w rejon Krościenko - Ochotnica Dolna - Łącko - Kamienica wymagać będzie realizacji gazociągu wysokoprężnego Słupnice – Zbludza (w gm. Kamienica) oraz gazociągów średnioprężnych (w tym do zachodniej części gm. Łącka). Wschodnia część gminy będzie zasilana gazociągiem średnioprężnym od strony Biegonic i powiązana będzie z projektowanym gazociągiem wysokoprężnym Piątkowa-Rytro, który w całości przebiega poza obszarem gminy Łącko.

3.3. Łączność.

Łączność z otoczeniem i światem zapewnia gminie telekomunikacja oraz radio i telewizja. Zgodnie z aktualnym podziałem kraju na strefy numeracyjne SN, obszar b. województwa nowosądeckiego podzielono na trzy strefy. Gmina Łącko należy do SN i okręgu telefonicznego OT Nowy Sącz. OT Nowy Sącz graniczy od wschodu z OT Gorlice, od południa z OT Krynica, od zachodu z OT Limanowa i OT Nowy Targ. Powiązanie ze światem zapewnia układ połączeń międzycentralnych za pomocą kabli tradycyjnych i światłowodowych oraz radiolinii analogowej Warszawa - Kraków - Gubałówka - Przehyba - Nowy Sącz. Abonenci gminy Łącko uzyskują połączenie za pomocą centrali cyfrowej w Łącku i Jazowsku. Łączność radiowo-telewizyjna zapewniona jest dzięki radiolinii analogowej Gubałówka - Przehyba - Nowy Sącz, stacji linii radiowych SLR i telewizyjnej stacji przemiennikowej TSP na Przehybie oraz ISP na górze Jeżowa w Łącku. Obszar gminy znajduje się w większości w zasięgu dobrego odbioru programu linii Telewizji Polskiej.

3.4. Gospodarka wodno- ściekowa.

Gmina Łącko położone jest w zlewni Dunajca, którego wody są głównym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców Nowego Sącza i Starego Sącza. Ujęcia dla tych miast zlokalizowane są w Świniarsku i Starym Sączu. Dunajec na odcinku od Nowego Targu do Tylmanowej i od Gołkowic do Jeziora Rożnowskiego wg oceny ogólnej nie odpowiada normatywom. Na odcinku Tylmanowa Gołkowice jest III klasy czystości.

Dla przywrócenia Dunajcowi i jego dopływowi I klasy czystości, zapewnienia możliwości wykorzystania wód powierzchniowych do celów zaopatrywania w wodę, jak również utrzymania walorów przyrodniczych i turystycznych całego obszaru - konieczna jest kompleksowa sanitacja Dunajca, w tym także uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie gminy Łącko

4. KOMUNIKACJA.

Powiązania komunikacyjne zapewniają gminie Łącko drogi wojewódzkie:

- NR 969 Nowy Targ - Czorsztyn — Krościenko - Łącko - Stary Sącz - Nowy Sącz,
- nr 968 Lubień - Mszana Dolna - Zabrzeż.

Przebieg tych dróg przez obszar gminy zapewnia jej dogodne powiązania z ośrodkami administracyjnymi położonymi w pobliżu gminy - Starym Sączem, Mszaną Dolną i Krościenkiem.

Stosunkowo korzystne powiązania gmina posiada z położonym w odległości 27 km Nowym Sączem, który jest głównym węzłem komunikacyjnym na obszarze b. województwa nowosądeckiego. Mniej korzystne powiązania, poprzez układ dróg powiatowych posiada gmina Łącko z Limanową i Mszaną Dolną.

Powiązania wewnątrz gminy oraz z obszarami sąsiednich gmin zapewniają drogi powiatowe i gminne.

Drogi powiatowe na terenie gminy Łącko:

- ***Łącko- Wola Kosnowa – nr 1540K,***
- ***Łącko- Kicznia - nr 1541K,***
- ***Łącko- Naszacowice – nr 1542K,***
- ***Jazowsko- Obidza - nr 1538K,***
- ***Obidza- Brzyna - nr1539K***
- ***Czarny Potok- Szczereż - nr 1543K***

W Łącku znajduje się przystanek autobusowy obsługiwany przez oddział PKS w Nowym Sączu. Łącko posiada połączenia autobusowe z większością miast na obszarze b. województwa nowosądeckiego oraz leży na trasie linii dalekobieżnych, zapewniających połączenie z Dębicą Krakowem, Lublinem, Rzeszowem, Sanokiem i Tarnowem.

5. WNIOSKI

5.1. W związku z pomostowym położeniem gminy pomiędzy trzema mezoregionami Beskidów (B. Wyspowy, Gorce, B. Sądecki) o wysokiej randze w strukturze przyrodniczej Karpat bardzo ważnym zadaniem przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest zapewnienie drożności powiązań ekologicznych, szczególnie biegnących w poprzek i wzdłuż doliny Dunajca, a także poprzez grzbiety i przełęcze gór i pogórzy.

5.2. Wyjątkowe położenie w Karpatach, na styku i częściowo w obrębie geokompleksów o wyjątkowej wartości dla funkcjonowania przyrody Karpat powoduje ograniczenia w swobodnym dysponowaniu terenami i w przestrzennym rozrastaniu się terenów zabudowanych. Wymaga to wnikliwych analiz w odniesieniu do skutków wszelkich działań inwestycyjnych jak również wielu kompromisów.

5.3. W związku z powyższym w rozwoju przestrzennym gminy uwzględnić należy konieczność:

- koncentracji zabudowy i działalności społeczno-gospodarczej w terenach już przekształconych i w bliskim ich sąsiedztwie,
- zachowania otwartych przestrzeni rolno-leśnych wzdłuż Dunajca oraz w poprzek jego doliny, zapewniających spójność przestrzeni przyrodniczej,
- ochrony wszystkich wartościowych elementów przyrodniczych,

5.4. Położenie gminy Łątko w obszarach cennych przyrodniczo, jakim jest szczególnie w jej południowej części Popradzki Park Krajobrazowy, obszar „Natura 2000” stanowi atut potwierdzający wysokie walory środowiska tego obszaru.

Narzuca ono jednak rygory sposobu gospodarowania na tym obszarze, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno - ściekowej oraz systemu ciepłowniczego.

5.5. Położenie prawie całej gminy w Karpackim obszarze źródłowym o dużym potencjale hydrogeologicznym, jak również w objętej programem sanitacji zlewni Dunajca, którego wody wykorzystywane są do celów pitnych - narzuca rygory w zakresie ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych, w tym zagwarantowania nienaruszalnych ich przepływów.

W związku z tym w uwarunkowaniach i kierunkach rozwoju gminy należy uwzględnić:

- konieczność uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze całej gminy,
- zapewnienie wysokich standardów w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska,
- nierozwijanie uciążliwych form działalności społeczno-gospodarczej.

5.6. Gmina Łątko zasilana jest w energię elektryczną oraz ma możliwości zasilania w gaz spoza swojego obszaru, a przez jej teren przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV, będąca ważnym elementem w systemie ogólnowojewódzkim.

- W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego należy więc uwzględnić:
 - istniejącą linię 110 kV Niedzica - Nowy Sącz,
 - projektowaną stację 110/15 kV w rejonie Zabrzeży.

5.7. Peryferyjne położenie gminy w stosunku do najbliższych miast (Stary Sącz, Szczawnica) oraz konieczność wzmocnienia ożywienia gospodarczego, wymaga rozbudowy istniejącego systemu łączności zwłaszcza w zakresie telekomunikacji.

- W celu zapewnienia dobrej łączności radiowo-telewizyjnej należy w STUDIUM uwzględnić telewizyjną stację przemiennikową TSP na górze Jeżowa, na bazie powiązań z uwzględnionym w STUDIUM miasta Szczawnica Radio-Telewizyjnym Ośrodkiem Nadawczym (RTON), na Przehybie, w granicach administracyjnych Szczawnicy.

5.8. Przebieg przez Łącko dróg wojewódzkich (Nowy Sącz - Krościenko - Nowy Targ oraz Zabrzeż - Mszana Dolna) zapewnia gminie dogodnie powiązania zewnętrzne i dostępność komunikacyjną, umożliwiając jej rozwój. Stosunkowo łatwy dostęp do Nowego Sącza - głównego ośrodka administracyjnego w tym rejonie województwa małopolskiego, stanowiącego siedzibę dwóch powiatów - ziemskiego i grodzkiego, a równocześnie węzła komunikacyjnego - stwarza możliwości korzystania z usług wyższego rzędu.

5.9. Położenie w dolinie Dunajca, przy głównych trasach komunikacyjnych, na przedpolu atrakcyjnego i uczęszczanego regionu turystycznego Beskidu Sądeckiego czyni z Łącka ważny węzeł turystyczno-rekreacyjny w tej części Karpat.

IV. PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.1. Położenie fizyczno-geograficzne

Gmina Łącko położona jest w centralnej części b. województwa nowosądeckiego. Pod względem fizyczno-geograficznym położona jest:

- 1) w centralnej części Beskidów, a zarazem w karpackiej strefie gór średnich i niskich, o śmiałej i bardzo urozmaiconej rzeźbie,
- 2) w obrębie mezoregionów Beskidu Sądeckiego i Beskidu Wyspowego oraz niewielkiego brzeżnego fragmentu Gorców, rozdzielonych doliną Dunajca i Kamienicy Zabrzeszkiej.

Ponadto obszar gminy położony jest:

- 1) w zlewni Dunajca, przy czym Dunajec jest zarazem główną rzeką gminy
- 2) częściowo w obrębie PPK i jego otuliny,
- 3) w „południowomałopolskim obszarze chronionego krajobrazu”, którym objęta jest cała część gminy poza granicami PPK,

- 4) w strefie ciągów ekologicznych rangi ogólnokarpackiej, biegnących wzdłuż Dunajca oraz poprzecznie do niego, tj. pomiędzy Beskidem Sądeckim i Gorcami oraz pomiędzy Beskidem Sądeckim i Beskidem Wyspowym,
- 5) w obszarze specjalnej ochrony siedlisk „Natura 2000”,
- 6) w karpackiej strefie źródłiskowo — alimentacyjnej.

Granice gminy są w przewadze naturalne. Granica południowa biegnie głównym grzbieciem Pasma Radziejowej, pomiędzy Przysłopem, a Skałką. Granica północna sięga po szczyt Modynia, Jasieńczyka i Kłończyka. Granica zachodnia biegnie grzbieciem Koziarza, a następnie grzbieciem Twarogów, poprzek doliny Kamienicy Szczawskiej aż po Modyń. Granica wschodnia biegnie grzbieciami Pogórza Podegrodzkiego pomiędzy Kłończykiem, a Dunajcem oraz grzbieciem pomiędzy Dunajcem w Łazach Brzyńskich, a Skałką. Granice gminy w przewadze pokrywają się z granicami zlewni III-go rzędu, tj. prawobrzeżnych i lewobrzeżnych dopływów Dunajca.

1.2. Charakterystyka przyrodnicza obszaru

Obszar gminy stanowi wycinek karpackiej przestrzeni zawartej pomiędzy wysokością 315 m n.p.m. (dolina Dunajca w Kadczy), a 1155 m n.p.m. (przyszczytowy rejon Skałki). Centralna część gminy, jaką jest dolina Dunajca, położona jest na wysokości 315 - 375 m n.p.m. Maksymalne deniwelacje sięgają zatem 840 m. Tak znaczne zróżnicowanie pionowe obszaru jest przyczyną dużego zróżnicowania warunków przyrodniczych na stosunkowo niewielkiej powierzchni gminy.

Około 42% obszaru gminy stanowią góry średnie i niskie. Są to obszary wysoko położone (na ogół powyżej 700 m n.p.m.), o znacznych deniwelacjach, stromych i bardzo stromych stokach, wysokim stopniu zalesienia, rozczłonkowane licznymi i głębokimi dolinami. Środowisko przyrodnicze tej części gminy ma charakter wybitnie górski. Dotyczy to głównie części gminy położonej w Beskidzie Sądeckim.

Około 44% powierzchni zajmują pogórza. Wśród nich przeważają pogórza średnie, zajmując 36% obszaru gminy. Są to obszary o spłaszczonych wierzchołkach, ale jednocześnie stromych stokach, stanowiące niższy stopień gór. Dotyczy to głównie części gminy położonej w obrębie Beskidu Wyspowego.

Tylko około 14% obszaru gminy zajmują doliny rzeczne. Wśród nich największymi są dolina Dunajca oraz dolina Kamienicy. Wśród dolin bocznych największymi są dolina Czarnej Wody i Obidzkiego Potoku.

Główną osią obszaru jest **dolina Dunajca**. Do niej od północy i południa opadają stoki gór i pogórzy, na ogół bardzo strome, gdyż dolina ma charakter przełomowy. Dno doliny położone na wysokości 315 – 375 m n.p.m., ma szerokość od 150 m w Wietrznicy do około

400 m w Kadczy. Dno doliny jest sterasowane, a strome zbocza są powszechnie modelowane przez mchy masowe (osuwiska, zerwy).

Dolina Dunajca rozdziela trzy mezoregiony górskie: Beskid Sądecki i Beskid Wyspowy oraz mały fragment Gorców.

Część gminy położona na południe od Dunajca należy do Beskidu Sądeckiego i obejmuje północne skłony Pasma Radziejowej aż po główny grzbiet, Obszar odznacza się śmiałością rzeźby właściwą górom średnim, zbudowanym z fliszu. Położony w znacznej części powyżej 700 m n.p.m. osiąga najwyższe wysokości w obrębie głównego grzbietu: Dzwonkówka 990 m, rejon Skałki 1158 m. Składa się z licznych długich bocznych grzbietów i długich dolin dopływów Dunajca, o przebiegu południkowym. Charakterystyczną cechą są deniwelacje rzędu 600 m, stoki strome i bardzo strome, z przewagą spadków powyżej 20°, a częstokroć powyżej 25 - 30°, rozczłonkowane gęstą siecią głębokich dolin wciosowych, stale odwadnianych. Występuje tu klasycznie rozwinięty schodowy styl rzeźby, od pogórzy średnich do gór średnich z wyodrębniającymi się kilkoma poziomami spłaszczeń grzbietowych.

Obszar zbudowany jest z utworów fliszowych jednostki magurskiej, reprezentowanych głównie przez bardzo odporne gruboławicowe piaskowce magurskie, okryte pokrywami zwietrzelinowymi. Powszechne jest niszczenie stoków przez procesy grawitacyjno - erozyjne. Jest to obszar wybitnie górski i trudno dostępny, w przewadze zalesiony. Stanowi źródłisko i główny obszar alimentacji Obidzkiego Potoku i Brzyńskiego Potoku oraz ich licznych dopływów.

Ze względu na wysokie położenie odznacza się silną bodźcowością bioklimatyczną a w związku z przewagą stoków o ekspozycji północnej odznacza się mało korzystnymi warunkami nasłonecznienia, ale za to korzystniejszymi warunkami zalegania pokrywy śnieżnej.

Część położona na północ od Dunajca należy do Beskidu Wyspowego. Obejmuje szczyt i południowe skłony Modynia (1 028 m), który w kierunku SE przechodzi w dość rozległą strefę coraz niższych pogórzy (od wysokich do niskich), zaliczanych do Pogórza Łąckiego.

Masyw Modynia wyróżnia się wybitnie górskim charakterem rzeźby, stosunków wodnych i klimatycznych. Ze względu na stromość i wysokość stoków - jest trudno dostępny. Kulminuje śmiałym zalesionym grzbietem o wysokości dochodzącej do 500 m nad wierzchołki sąsiadujących pogórzy. Zbudowany jest z odpornych gruboławicowych piaskowców warstw magurskich, które okryte są gliniasto - gruzową zwietrzeliną. Stanowi główny obszar źródłiskowo - alimentacyjny dla zlewni Czarnej Wody i Kiczańskiego Potoku.

Obszar pogórzy odznacza się łagodniejszymi i niższymi formami terenu, co uwarunkowane jest dominacją w podłożu skalnym utworów mniej odpornych. Są to margle, piaskowce i łupki warstw łąckich oraz łupki i piaskowce warstw beloweskich., okryte grubą warstwą gliniasto - ilastej zwietrzeliny.

Ze względu na stromość stoków oraz litologię podłoża cały ten obszar jest powszechnie modelowany przez procesy denudacyjne. W obrębie dolin jest to erozja boczna, wgłębna oraz transport i akumulacja niesionego przez rzeki materiału. Natomiast w obrębie zboczy i stoków jest to grawitacyjne osuwanie, spelzynywanie i splukiwanie zwietrzliny w kierunku den dolin.

Zachodnia część gminy, położona w widłach Kamienicy i Dunajca to brzeżny fragment Pasma Tworogów, zaliczanego do Gorców. Jego partie grzbietowe na obszarze gminy Łącko osiągają wysokość 600 - 650 m n.p.m. Zbudowany z odpornych piaskowców magurskich ma charakter obszaru górskiego i pod względem charakteru środowiska przyrodniczego zbliżony jest do części sądeckiej.

Z uwagi na rozpiętość pionową która maksymalnie wynosi 840 m, środowisko przyrodnicze gminy jest piętrowo zróżnicowane, tworząc klasycznie piętrową strukturę przyrodniczą. Dotyczy to w szczególności warunków klimatycznych i florystycznych oraz stosunków wodnych i glebowych.

Dolina Dunajca wraz z przylegającymi pogórzami, leży w piętrze umiarkowanie ciepłym (średnie temperatury roku od +6°C do +8°C). Stoki i grzbiety w przedziale wysokości od 700 do około 1100 m n.p.m. leżą w piętrze umiarkowanie chłodnym (śr. temp. roku od +4°C do +6°C), natomiast szczytowe partie w rejonie Skałki znajdują się w piętrze chłodnym (śr. temp. roku od +4°C do +2°C).

Sumy rocznych opadów kształtują się od 854 mm w dolinie Dunajca do 1100 mm na najwyższych szczytach. Z uwagi na wysokie opady wybitnie górska część gminy, głównie w obrębie Grzbietu Radziejowej i jego odnóg, stanowi obszar źródłkowo - alimentacyjny o wysokim potencjale hydrologicznym. Odznacza się najwyższą w skali Karpat gęstością źródeł (7 - 12 źr./ 1km²), jak również największą gęstością sieci rzecznej (>3 km/km²). Warstwą wodonośną o największym znaczeniu są spękane gruboławicowe piaskowce magurskie Pasma Radziejowej. Ich synklinalne ułożenie sprzyja gromadzeniu się infiltrujących wód opadowych, dając początek najliczniejszym i najobfitszym źródłom wody słodkiej Beskidu Sądeckiego.

Gleby wykazują ścisły związek z budową geologiczną podłoża i rzeźbą terenu. Wśród użytków rolnych przeważają gleby V i VI klasy bonitacyjnej (62%). Duży jest również udział gleb urodzajniejszych, tj. klasy IV, z enklawami klasy III (38%). Gleby wyższych klas bonitacyjnych dominują w obrębie pogórzy położonych na północ od Dunajca. Natomiast na obszarze górskim gminy przeważają gleby mało urodzajne, silnie szkieletowe, o niskiej wartości produkcyjnej. Za to z racji właściwości infiltracyjno - retencyjnych odznaczają się najwyższymi walorami hydrologicznymi, głównie w zakresie odnawiania wód głębinowych.

Szata roślinna dostosowana jest do warunków środowiska, a przede wszystkim piętrowego układu charakterystycznego dla warunków górskich. Geobotanicznie teren gminy zaliczamy do okręgu Beskidy, podokręgu Sądeckiego, który charakteryzuje się obfitym występowaniem gatunków ciepłolubnych, a także występowaniem roślin wschodniokarpackich. Podokrąg Sądecki charakteryzuje się ponadto występowaniem większej liczby gatunków roślin niż inne pasma Beskidów. Występuje tu bowiem aż 967 gatunków roślin, a większą liczbę posiadają jedynie Pieniny.

Przeważająca część gminy leży w reglu dolnym, którego wysokość n.p.m. kształtuje się od ok. 550 po 1150 m. n.p.m. Do 550 m. występuje piętro pogórza, które ogranicza się praktycznie do Kotliny Sądeckiej i przyległych dolin. Fragmenty regła górnego występują powyżej 1000 m n.p.m. mimo, że wysokość bezwzględna wskazuje na regiel dolny.

Ze względu na rozległość obszaru szata roślinna jest znacznie zróżnicowana i tworzy liczne zbiorowiska. Pośród zbiorowisk leśnych i zaroślowych mamy najwięcej przykładów naturalnej roślinności i naturalnych zbiorowisk roślinnych. Wiele jest także bogatych zbiorowisk wtórnych na naturalnie użytkowanych łąkach i pastwiskach.

Lasy zajmują 42,9% obszaru gminy. Z przyrodniczego punktu widzenia lasy są bardzo zróżnicowane ze względu na zróżnicowanie klimatyczne i glebowe, położenie, uwilgotnienie, a także ze względu na sposób gospodarowania.

W składzie gatunkowym drzewostanów wyróżniamy: jodłę - 26%, buka - 26%, brzozę - 17%, świerka.. 15%, olszę sz.. - 7%, sosnę -5%, graba - 2% i wierzbę -2%.

Lasy gminy, ze względu na ich niepełną zgodność gatunkową z siedliskami oraz zagospodarowanie, często niezgodne z celem i funkcją lasów, w ok. 50% nie przedstawiają wysokiej wartości przyrodniczej. Wysoką wartość ekologiczną posiadają buczyny, jedliny i niektóre sośniny, świerczyny oraz olszyny na właściwych dla siebie siedliskach. Potencjalnymi zbiorowiskami leśnymi są tu: świerczyny górno - reglowe i świerczyny mieszane z jodłą i bukiem na siedliskach bom wysokogórskiego występującego fragmentarycznie w masywie Skałki w Paśmie Radziejowej oraz boru mieszanego górskiego w górnych partiach regła dolnego Skałki i innych przygrzbietowych partiach górskich /powyżej 1000 m. n.p.m./

Poniżej świerczyn w reglu dolnym przeważa zbiorowisko zespołu buczyny karpackiej, najbardziej rozpowszechnione zbiorowisko leśne całego obszaru, bukiem i jodłą w drzewostanach oraz w zmieszaniu tych gatunków ze świerkiem, jaworem, modrzewiem i in. Zbiorowisko to wypełnia niemal całkowicie siedlisko lasu mieszanego górskiego i znaczną część lasu górskiego, ze zmiennością w zależności od żyzności gleb i uwilgotnienia. Obok buczyny występują również niewielkie fragmenty borów świerkowo - jodłowych, np. w rejonie Maszkowic, Obidzy i Brzyny.

Częstym zbiorowiskiem, na siedlisku lasu górskiego, na głębokich oglejonych glebach jest zespół jedliny lub buczyny w podzespole jodłowym, w rejonach Kadczy, Jazowska, Łazów, Obidzy, Brzyny, Kiczni itp.

Kwaśna buczyna górską występuje na niewielkich fragmentach zubożałych gleb, na siedlisku lasu mieszanego górskiego.

Nad rzekami wyróżniamy bardzo cenne ekologicznie fragmenty zespołów łągowych wierzbowo - topolowych lub olszowo - wierzbowych, bardziej lub mniej przekształconych i zmienionych lasów lub zadrzewień zalewowych. Nieliczne fragmenty takich łągów zasługują na zachowanie poprzez objęcie jakąś formą ochrony, np. łąg w dolinie Dunajca pomiędzy Brzyną a Jazowskiem i Maszkowicami.

W piętrze pogórza wyróżniamy urozmaicone lasy mieszane, charakterystyczne dla tego piętra, grądy z grabem, brzozą, sosną i in. gatunkami. Przykładem ich jest skarpa nad Dunajcem w Łazach Brzyńskich, Brzynie itp.

Na siedliskach lasowych pogórza i regła dolnego wyróżniamy znaczne powierzchnie zbiorowisk leśnych lasów przekształconych przeważnie brzozowych lub mieszanych, w których dominuje brzoza oraz zbiorowisk leśno - pastwiskowych i zaroślowych, które winny być zagospodarowane jako lasy jodłowe lub mieszane z przewagą jodły. Obecnie są to zbiorowiska przejściowe lecz ekologicznie czynne, urozmaicone w gatunki drzewiasto-krzewiaste i ziołoroślowe, stanowiące ostoje dla ptactwa i innej drobnej zwierzyny, lecz gospodarczo niewydajne i ubogie.

W obszarach leśnych można wyszczególnić także bardzo cenne drzewostany naturalne stanowiące bazę nasienną miejscowych ekotypów oraz starodrzewia 100-letnie, świadczące o bogactwie dawnej puszczy karpackiej. Lasy te zaznaczono na mapie.

Oprócz zbiorowisk trwałych, leśnych na wyróżnienie zasługują zbiorowiska nietrwałe lecz należące do naturalnych. Są to zbiorowiska łąkowe i pastwiskowe, trawo i ziołorośla.

Wyżej położone łąki i pastwiska oraz polany grzbietowe zasiedla zbiorowisko bliźniczeki - psiej trawki, nierzadko z udziałem gatunków alpejskich: kuklika górskiego i pięciornika złotego. Poniżej 700 m. n.p.m. położone są zespoły łąk naturalnych mieczykowo-mietlicowych, żyznych z kwitnącymi gatunkami roślin ziołoroślowych, m. innymi storczyków, a także zbiorowiska z rajgrasem wyniosłym do ok. 500 m. n.p.m. Ciepłe i suche łąki na skałkach reprezentuje zespół przelotu i koniczyny górskiej. Wzdłuż strumieni i źródlisk rozwijają się ziołorośla lepiężnika oraz parzydła leśnego i omiega górskiego. Pastwiska półnaturalne reprezentuje najczęściej zbiorowisko z grzebienicą i życią trwałą zaś stanowiska wilgotne i wysięki wodne zajmuje zbiorowisko wilgotnej łąki ostrożeńowej. To ostatnie zbiorowisko jest jednak dość rzadkie z uwagi na osuszanie łąk i ujęcia indywidualne źródeł.

Fauna terenu gminy charakteryzuje się występowaniem zarówno gatunków pospolitych, jak również gatunków specyficznych. Decydują o tym względy ekologiczne i geograficzne. Do gatunków specyficznych należą gatunki górskie i ciepłolubne. Z górskich na wyróżnienie zasługuje: pluszcz, pliszka górska, salamandra, traszka karpacka i górska, a spośród bezkręgowców niektóre chrząszcze, górski gat. pijawki, ślimaka czy pajęczaków. Do gatunków ciepłolubnych należą, z ptaków muchołówka białoszyja, z gadów b. rzadki w Polsce wąż eskulapa, wiele gatunków owadów i innych zwierząt.

Najbardziej charakterystycznym rysem miejscowej fauny jest dobrze zachowana fauna puszczańska a wśród niej: jeleń, sama, dzik, wilk, ryś, jarząbek, jastrzębie, pustułki, myszolewy, puszczyk, kruk i możliwe występowanie puchacza i niedźwiedzia oraz żbika i wydry. Występowanie zwierząt drapieżnych świadczy o bogatym stanie innej zwierzyny stanowiącej dla nich pożywienie.

Z krajobrazem Łącka jawi się obraz gniazda bocianów białych, sympatycznych ptaków towarzyszących osiedlom ludzkim, w miejscach bogatych w wilgotne siedliska, stanowiące ich miejsca żerowe. W odróżnieniu od bociana białego, jego krewniak bocian czarny gniazduje w miejscach ustronnych - leśnych, a prawdopodobieństwo jego występowania jest w rejonie Sobla.

Dolina Dunajca jest znanym szlakiem migracyjnym ptaków na południe i ważnym korytarzem ekologicznym.

Dużym miernikiem naturalności środowiska i jego zanieczyszczenia jest stan zachowania herpetofauny - płazów i gadów, których populacje stale się zmniejszają. Ma to miejsce również na terenie gminy. Herpetofauna, potrzebna do utrzymania równowagi środowiska jest świadomie i nieświadomie niszczone przez ludzi.

Duże znaczenie dla Łącka posiada ichtiofauna Dunajca, stanowiąca przedmiot wędkarstwa dla przyjezdnych turystów i. miejscowych wędkarzy.

Lasy gminy położone są w dwóch dzielnicach przyrodniczo – leśnych: Beskidu Sądeckiego i Gorców oraz Beskidu Małego i Wyspowego, a zdecydowały o tym względy zróżnicowanych warunków przyrodniczych i fizjograficznych oraz lasotwórcza rola gatunków drzew.

Lasy i zadrzewienia zajmują powierzchnię 5705 ha co stanowi 42,9 % gminy, tj. nieco powyżej średniej dla byłego województwa nowosądeckiego, które jako w całości obszar górski stanowi charakterystyczny punkt odniesienia. Siedliska leśne są bardzo żyzne, a świadczy o tym przynależność 80% lasów do typu siedliskowego lasu górskiego i 20% do lasu mieszanego górskiego. Przewodnimi drzewostanami przy takich siedliskach są lasy bukowo - jodłowe i bukowe lub jodłowe, które winny występować w ok. 80%, z domieszkami modrzewia, świerka i jawora, zajmującymi do 15%. W rzeczywistości jodła i buk zajmują nieco

ponad 50% drzewostanów, a ich miejsce zajmują mało produktywne lasy brzoźowe i sosnowe oraz mało odporne na choroby i szkodniki lasy świerkowe. Zasobność masy drzewnej wynosi średnio ok. 204 m³/Jha, zaś ok. 140 m³/Jha w lasach niepaństwowych. Niska zasobność lasów niepaństwowych wynika z przewagi drzewostanów mało produktywnych - przedplonowych. Drzewostany te są ponadto ubogie przyrodniczo i ekologicznie, a wykorzystywane jako miejsca wypasowe tracą walory ochronne. Pożądane jest uznanie wszystkich lasów za ochronne, gdyż faktycznie taką funkcję pełnią.

Lasy stanowią ważny zasób surowcowy drewna na potrzeby gospodarstw miejscowych jak i źródło dodatkowych dochodów dla nisko ekonomicznych gospodarstw rolnych i domowych. Większość obszarów - 2/3 stanowią lasy niepaństwowe. Niska ich produktywność sprawia, że jest stosunkowo niskie pozyskanie drewna, wynoszące ok. 2 m³ rocznie z 1 ha. W lasach państwowych pozyskuje się znacznie więcej bo 2,5 do 3 m³ z 1 ha.

Struktura własnościowa lasów i zadrzewień przedstawia się następująco:

- lasy państwowe — 1 691 ha,
- gminne - 156 ha,
- prywatne - 3 552 ha,
- wspólnot leśnych- 186 ha,
- zarządu wodnego- 120 ha.

Krajobraz gminy kształtują zarówno elementy przyrodnicze jak i kulturowe. Krajobraz przyrodniczy jawi się jako panorama zalesionych wzgórz i szczytów górskich, które przechodzą poniżej w mozaikę rolno — leśną, czyli przyrodniczo — kulturową z rozproszonym osadnictwem. Pozostały obszar to typowy krajobraz kulturowy, rolno — osadniczy z elementami przyrodniczymi w postaci lasów i zadrzewień oraz obudowy biologicznej cieków wodnych.

W krajobrazie kulturowym na tle krajobrazu przyrodniczego kształtuje się od szeregu lat, coraz bardziej wzbogacony krajobraz kwitnących sadów i obrzędów z nimi związanych. Ważnym elementem dalszego umacniania tych tradycji jest wyznaczenie trasy kwitnących i owocujących sadów od Olszanej poprzez Czarny Potok, Szczereż, Jazowsko — Wierchy do Łącka, Kiczni i Zagorzyna. Wykorzystanie tego elementu kulturowego wiąże się z potrzebą wyznaczenia i upowszechnienia kilku tras samochodowych oraz pieszo — rowerowych. Innym elementem, który powinien być kontynuowany w harmonii z ekologiczną funkcją lasu jest zbieranie grzybów i ziół w Obidzy i Brzynie.

1.3. Konserwatorska ochrona przyrody

Gmina pomimo znacznego, stosunkowo obszaru i dużych walorów przyrodniczo krajobrazowych nie jest bogata w obiekty przyrodnicze prawnie chronione.

Znaczący obszar zajmuje Popradzki Park Krajobrazowy, którego granice, wraz z otuliną przebiegają biegiem Dunajca. Tak więc wchodzi tu wsie: Zarzecze, Łącko-Zawodzie, Maszkowice-Zawodzie, Brzyna, Obidza, Łazy Brzyńskie, Kadacza-Zawodzie. Sam zaś Park obejmuje zalesione stoki górnych, południowych części Obidzy oraz przyległych terenów Zarzecza i Łazów Brzyńskich, zazwyczaj leśnych, o ogólnej powierzchni 1 496ha, tj. 11% obszaru gminy. Otulina PPK obejmuje 4 079 ha. **Popradzki Park Krajobrazowy** utworzony został w 1978 r. w celu kompleksowej ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych, uzdrowiskowych, turystycznych i kulturowych przed nieracjonalną gospodarką. Realizacja tego celu polega na dostosowaniu gospodarki do ochrony przyrody i wprowadzeniu zasad gospodarowania opartego na racjonalnym użytkowaniu dóbr przyrody wprowadzeniu ograniczeń dla tych działań, które zagrażają środowisku przyrodniczemu i kraj obrazowi. Preferencje nadano dziedzinom, których rozwój zharmonizowany jest z siłami przyrody i jej walorami, m.in. rekreacji, rolnictwu leśnictwu.

Cały teren poza parkiem krajobrazowym objęty jest, ~~zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Małopolskiego Nr 92/06 Południowomałopolskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, w którym obowiązują podobne jak w parku krajobrazowym zasady lecz w znacznie złagodzonym wymiarze.~~

Na terenie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wprowadzono ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, w celu zachowania ich trwałości oraz zwiększania różnorodności biologicznej:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych;
- 2) sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych;
- 3) tworzenie i odtwarzanie stref ekotonowych, celem zwiększenia bioróżnorodności;
- 4) utrzymywanie i tworzenie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- 5) zalesianie i zadrzewianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej i nie przeznaczonych na inne cele, z wyłączeniem terenów na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt związanych z ekosystemami nieleśnymi, a także miejsca pełniące funkcje punktów i ciągów widokowych na terenach o dużych wartościach krajobrazowych;
- 6) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, drzew dziuplastych, części drzew obumarłych, aż do całkowitego ich rozkładu;
- 7) zachowanie śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk, muraw kserotermicznych i piaszkowych oraz polan o wysokiej bioróżnorodności;
- 8) utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych dla zachowania siedlisk wilgotnych i bagiennych;
- 9) zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;

- 10) działania na rzecz czynnej ochrony oraz restytucji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych obejmują:

- 1) przeciwdziałanie procesom zarastania łąk i pastwisk cennych ze względów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 2) zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródłiskowych cieków;
- 3) kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez zachowanie mozaiki pól uprawnych, miedz, płątów wieloletnich ziołorośli, a także ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- 4) utrzymanie i zwiększanie powierzchni trwałych użytków zielonych;
- 5) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je gatunków fauny, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstość i techniki koszenia);
- 6) utrzymanie poziomu wód gruntowych odpowiedniego dla zachowania bioróżnorodności;
- 7) zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych;
- 8) zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
- 9) działania na rzecz czynnej ochrony oraz restytucji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Ustalenia w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych obejmują:

- 1) zachowanie zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową biologiczną;
- 2) utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów szuwarów, zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennej;
- 3) prowadzenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko w zakresie niezbędnym dla ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich;
- 4) zwieszanie retencji wodnej, odtwarzania funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych;
- 5) zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków;

- 6) działania na rzecz czynnej ochrony oraz restytucji rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisko i jego ochronie, udziale społeczeństwie w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budowa, odbudowa, naprawa lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 25 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakaz, o którym mowa w pkt 2 nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na ochronę przyrody Obszaru lub dla których nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Zakaz, o którym mowa w pkt 4 nie dotyczy:

- 1) wydobywania kamieni, żwiru i piasku w związku z utrzymaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych, o których mowa w art. 124 pkt 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.);
- 2) terenów objętych koncesjami na wydobywanie kopalin ze złóż wydanymi na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981.);
- 3) terenów przeznaczonych na cele wydobywania skał i minerałów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały;
- 4) terenów przeznaczonych na cele wydobywania skał i minerałów w uchwalonych po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, dla których przeprowadzona procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę Obszaru.

Zakazy, o których mowa w pkt 1, pkt 3, pkt 5 i pkt 6 nie dotyczą:

- 1) wykonywania koniecznych prac bezpośrednio związanych z robotami budowlanymi dopuszczonymi do realizacji na Obszarze przez właściwe organy na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.):
 - a) na terenach przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
 - b) poprzedzonymi ostatecznymi decyzjami o warunkach zabudowy;
- 2) działań związanych z eksploatacją złóż kopalin zgodnie z koncesjami na wydobywanie kopalin ze złóż wydanymi na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 8 nie dotyczy budowania nowych obiektów budowlanych:

- 1) na obszarach, co do których:
 - a) miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego lub studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały dopuszczają budowę nowych obiektów budowlanych - w zakresie, w jakim budowa ta została jednoznacznie dopuszczona w tych aktach prawnych;

- b) projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uzgodnione przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) w związku z ustawą z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), dopuszczają budowę nowych obiektów budowlanych - w zakresie, w jakim budowa ta została dopuszczona w tych projektach;
- c) w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały funkcjonowały w obrocie prawnym ostateczne decyzje o warunkach zabudowy – do czasu wykonania na ich podstawie inwestycji lub utraty mocy obowiązującej tych decyzji;
- 2) w pasie szerokości 25 m od sztucznych zbiorników wodnych o powierzchni mniejszej niż 10 arów.

Południowa część gminy obejmująca na ogół obszar PPK została przyjęta przez Komisję Europejską jako obszar specjalnej ochrony siedlisk „Natura 2000” pn. Ostoja Popradzka PLH 120019, obszar siedliskowy „Środkowy Dunajec z dopływami” PLH120088, obszar siedliskowy „Ostoja Nietoperzy Beskidu Wyspowego” PLH120052. Do obszarów chronionych, ale wykorzystywanych gospodarczo należą lasy ochronne, które obejmują lasy państwowe - 1700 ha.

W gminie występuje 6 obiektów chronionych jako pomniki przyrody. Są to 3 pojedyncze drzewa oraz 3 powierzchnie chroniące ciekawe utwory skalne.

1. Pojedyncze drzewo - dąb sz. o obw. pnia ponad 400 cm w Jazowsku na skarpie nad zakładem usługowym
2. Pojedyncze drzewo buk Zw. o obw. pnia 670 cm u J. Sajdaka w Obidzy - Podjaworze.
3. Szczyt skalny, zach. Część Skałki o pow. 3 ha w oddz.99 leś. Obidza, Nadl. Stary Sącz.
4. Urwiska i strome ściany skalne, o pow. 3 ha w oddz. 106 a leś Obidza Nadl. Stary Sącz.
5. Rumosz i studnia skalna o pow. o,50 ha w oddz. 106a leś Obidza Nadl. St. Sącz.
6. Pojedyncze drzewo lipa szerokolistna, o obwodzie pnia 860 cm w Czarnym Potoku, k. Kościola

Ochrona pomnikowa polega na zakazie wszelkich działań na obiekcie i w jego okolicy mogących mieć ujemny wpływ na zachowanie przedmiotu.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt polega na zachowaniu stanowisk i skupisk gatunków chronionych oraz dostosowaniu zagospodarowania do potrzeb ochronnych tych

gatunków, szczególnie w wyznaczonych przez konserwatora przyrody stanowiskach lub skupiskach.

Na obszarze gminy znajdują się tereny zasługujące na objęcie ochroną. Są to:

- cenne ekologicznie łęgi nadrzeczne wymagające zachowania w stanie naturalnym lub półnaturalnym. Proponuje się utworzenie użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo — krajobrazowego w obrębie skarp i łęgów nad Dunajcem w Brzynie oraz Maszkowicach – Łącku,
- utworzenie zespołu przyrodniczo — krajobrazowego na stokach Skałki, o pow. ok.50 ha, w obrębie lasów państwowych, administrowanych przez Nadleśnictwo Stary Sącz,
- utworzenie parku krajobrazowego doliny Kamienicy, obejmującego zlewnię rzeki Kamienicy, zgodnie z dokumentacją projektową,
- utworzenie parku wiejskiego w Jazowsku, w obrębie lasów łęgowych (oddz.26 dx, fk) o pow. 4,5 ha, administrowanych przez Nadleśnictwo Stary Sącz,
- utworzenie stanowisk dokumentacyjnych:
 - 1) odsłonięcie egzotyków w korytach potoków w przysiółku Złotne w Obidzy (na granicy z Tylmanową),
 - 2) odsłonięcia gruboławicowych piaskowców magurskich w urwiskach na zboczu doliny Dunajca w Zarzeczcu,
 - 3) odsłonięcie stratotypu warstw z Maszkowic w kamieniołomie w Maszkowicach,
 - 4) wychodni łupków z Mniszka w wąwozie w Zawodziu Maszkowskim,
 - 5) odsłonięcia gruboławicowych piaskowców (stratotypu warstw z Zarzeczca) w stromym brzegu Dunajca w Łącku —Zawodziu.

1.4. Struktura ekologiczna.

Obszar gminy stanowi fragment rozległej struktury przyrodniczej Karpat, jaką są Beskidy. Gmina w swoich granicach zawiera fragmenty kilku obszarów węzłowych tej struktury, zarówno rangi europejskiej jak i krajowej. Stanowią je zalesione i trudno dostępne grzbiety Pasma Radziejowej, Gorców oraz Masywu Modynia, które odznaczają się wysokim potencjałem biotycznym. Bowiem występują tu zespoły florystyczne i faunistyczne o największej bioróżnorodności i zdolności do samoodtwarzania, a zarazem ze względu na skład gatunkowy - najbardziej reprezentatywne dla tej części Karpat Zachodnich.

Obszarem węzłowym rangi europejskiej, a zarazem biocentrum rangi europejskiej oraz „dużą powierzchnią ostoją przyrody CORINE” o znaczeniu europejskim jest cały obszar Beskidu Sądeckiego i Gorców, położony na południe od Dunajca i Kamienicy Zabrzeskiej, oznaczony w ECONEC-ie jako „Obszar Sądecki” z numerem 43 M.

Natomiast północna część gminy, tj. Masyw Modynia wraz z przyległymi wysokimi pogórzami, w ECONEC-ie zakwalifikowany został jako korytarz ekologiczny rangi krajowej, związany z Beskidem Wyspowym, oznaczony numerem 31 K. Stwierdzić należy, że zalesiony Masyw Modynia, jak również kilka innych ogniw przyrodniczych Beskidu Wyspowego, w pełni kwalifikuje się jako biocentra rangi krajowej.

Przestrzeń przyrodnicza wymienionych masywów połączona jest ciągami ekologicznymi, które przebiegają przez obszar gminy poprzecznie w stosunku do doliny Dunajca, jak również wzdłuż niego. Dunajec jest szczególnie ważnym ciągiem ekologicznym, gdyż łączy wszystkie główne mezoregiony karpackie ze zlewiskiem Morza Bałtyckiego.

Ważną rolę w zapewnieniu spójności ekologicznej obszaru spełniają otwarte przestrzenie rolno - leśne na stokach i w dolinach, pełniące rolę pośrednich ogniw ekologicznych, a zarazem korytarzy i ciągów ekologicznych rangi europejskiej i lokalnej.

1.5. Zagrożenia antropogeniczne środowiska przyrodniczego.

1.5.1. OCENA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

A. WODY POWIERZCHNIOWE

Głównym ciekim przepływającym przez gminę Łącko jest rzeka Dunajec. Badania jakości wód Dunajca prowadzone są corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Nowym Sączu.

Na podstawie badań przeprowadzonych w 1997 r. jakość wód na 19 km odcinku rzeki (w granicach gminy) w zakresie zanieczyszczeń fizykochemicznych odpowiada II klasie czystości, o której decydują wskaźniki: odczyn pH i BZT5 (zanieczyszczenia organiczne). Wody Dunajca posiadają odczyn zasadowy, wartości pH w granicach od 7,8-8,9, są dobrze natlenione. Wartości stężeń wskaźników zanieczyszczeń świadczących o zanieczyszczeniach biogennych (fosforany, fosfor ogólny, związki azotu) nie przekraczają dopuszczalnych norm dla wymaganej I klasy czystości. W wodach Dunajca brak jest zanieczyszczeń specyficznych (niebezpiecznych), stężenie fenoli lotnych, detergentów anionoaktywnych, metali ciężkich (chromu, kadmu, żelaza, miedzi, cynku, niklu, ołowiu) zawarte jest w granicach I klasy czystości i nie wykazuje przekroczeń w okresie kilkuletnich badań. Brak jest również zanieczyszczeń chemicznych niebezpiecznych typu pestycydy- zawartość poniżej progu oznaczalności - są niewykrywalne.

Wskaźniki hydrobiologiczne, które określają stopień rozwoju wskaźnikowych organizmów roślinnych i zwierzęcych w wodzie w zależności od zawartości w niej organicznych lub mineralnych związków pokarmowych i obecności zanieczyszczeń antropogenicznych (ścieków) wskazują na II klasę czystości wód Dunajca strefy beta-mezosaprobowej, czyli są

to wody słabo zanieczyszczone, w których dominują procesy utleniania a nie zagniwania, a stopień eutrofizacji (użyźnienia) jest znikomy.

Pod względem zanieczyszczeń bakteriologicznych jakość wód Dunajca w obrębie gminy Łącko odpowiada III klasie czystości. Wskaźnik przekroczenia wartości Miana Coli typu fekalnego wynosi od 25-50 razy w stosunku do wymaganej dopuszczalnej normy 1.0 dla wód I klasy czystości.

W wodach Dunajca od 1996 r. następuje sukcesywne zmniejszanie stężeń zanieczyszczeń typu biogenego i organicznego z tendencją do I klasy czystości, co potwierdzają wyniki badań kontrolnych przeprowadzone w 1997 r. Wraz z poprawą jakościową we wskaźnikach fizykochemicznych nieznacznie poprawia się stan sanitarny wód, zanikają wody pozaklasowe.

Na terenie gminy Łącko jakość wód Dunajca w znacznym stopniu modyfikują ładunki zanieczyszczeń niesione wzdłuż biegu rzeki od Krościenka i Szczawnicy (zrzut surowych ścieków komunalnych) wpływając niekorzystnie na stan sanitarny jego wód. Dlatego też koniecznością jest podjęcie działań proekologicznych poza obszarem gminy (budowa oczyszczalni dla Szczawnicy, Krościenka), jak również uregulowanie gospodarki ściekowej w samej gminie Łącko w celu wyeliminowania zagrożeń dla środowiska wodnego.

Jakość wód dopływów Dunajca.

Ochotnica i Kamienica Szczawska, lewobrzeżne dopływy Dunajca odwadniające masyw Gorców, prowadzą wody II klasy czystości ze względu na zanieczyszczenia organiczne (BZT5, ChZT-Cr) i nieznacznie podniesiony odczyn pH (7,9-8,6) zasadowy. Zanieczyszczenia te są raczej pochodzenia naturalnego i świadczą o niewielkim wpływie czynników antropogenicznych na jakość wód tych potoków, na co wskazują również wartości stężeń zanieczyszczeń biogenych i specyficznych (metali, fenoli, detergentów) nie przekraczające norm obowiązujących dla wód I klasy czystości.

W przekroju rocznym zróżnicowany poziom skażeń bakteriologicznych powoduje zmienność stanu sanitarnego tych wód od II do IH klasy czystości, co przy typowo górskim reżimie potoków może być związane z panującymi warunkami hydrometeorologicznymi w danym roku badawczym (zmienność przepływów, zróżnicowana chłonność zanieczyszczeń), jak również z okresowym niekontrolowanym zrzutem nieczystości płynnych z gospodarstw indywidualnych.

Potok Obidzki i Jaworzynka płynące przez teren Popradzkiego Parku Krajobrazowego są prawobrzeżnymi dopływami Dunajca, odwadniają pasmo Przehyby. Jakość wód tych potoków badano jednorazowo w okresie letniego sezonu turystycznego (sierpień) i poza sezonem (październik). Badania wykazały, że potoki te prowadzą wody dobrej jakości I i II

klasy czystości o nieznacznie podniesionym zasadowym odczynie pH (8,4-8,7), są bardzo dobrze natlenione z niewielką ilością zanieczyszczeń organicznych pochodzenia naturalnego. Skażenia bakteriologiczne kwalifikują wody potoków w II klasę czystości, a w odcinku ujściowym Jaworzynki w okresie sezonu turystycznego stan sanitarny jej wód ulega pogorszeniu do III klasy czystości, co wskazuje na zwiększony dopływ zanieczyszczeń typu fekalnego w tym okresie.

Potoki wpływające do Dunajca na terenie gminy Łącko nie stanowią większego zagrożenia dla jakości jego wód pod względem zanieczyszczeń fizykochemicznych, gdyż prowadzą niewielkie ładunki zanieczyszczeń biogenych, organicznych i specyficznych. Zagrożeniem jest ich zmienny stan sanitarny (zróżnicowany poziom skażeń bakteriologicznych), który może spowodować niekorzystne zmiany jakościowe w wodach Dunajca. Jakość wód cieków płynących na obszarze gminy Łącko i obszarach przyległych obrazuje załącznik Nr 2.

B. GLEBY

Badania zanieczyszczenia gleb na terenie województwa nowosądeckiego prowadzone były przez Okręgową Staję Chemiczno - Rolniczą w Krakowie w latach 1992-1997. Badania prowadzono w zakresie zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi: kadm, miedzią, ołowiem, niklem, cynkiem.

Badania wykazały, że na terenie gminy Łącko nie występuje zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi. 412% badanych gleb posiadało naturalną zawartość tych metali określoną stopniem 0, natomiast 588% posiadało podwyższoną zawartość metali ciężkich określoną stopniem I.

Według zaleceń rolniczego użytkowania gleb o różnych stopniach jakości:

- gleby stopnia 0 — nie zanieczyszczone o naturalnych zawartościach metali śladowych mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy ogrodnicze i rolnicze, zgodnie z zasadami racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- gleby stopnia I - to gleby o podwyższonej zawartości metali. Gleby te mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe z ograniczeniem warzyw przeznaczonych dla dzieci.

Pomimo punktowego charakteru przeprowadzonych badań wyniki te są zadawalające, gdyż nie wskazują na zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi na tym obszarze nawet w słabym stopniu określanym II, przy którym w zaleceniach rolniczego użytkowania gleb pojawiają się pewne ograniczenia w uprawach absorbujących najaktywniej metale ciężkie jak np. sałata, szpinak, kalafior, gdyż zachodzi obawa chemicznego zanieczyszczenia tych roślin.

Na terenie gminy jest możliwe lokalne wystąpienie zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi (głównie ołowiem i kadm) wzdłuż drogi relacji Krościenko-Nowy Sącz, gdzie

wskutek ciągłego wzmożonego ruchu kołowego następuje koncentracja zanieczyszczeń komunikacyjnych, a ze względu na występowanie terenów sadowniczych istnieje możliwość chemicznego skażenia gleb środkami ochrony roślin (opryski).

Zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi można zmniejszyć przez wapnowanie gleb kwaśnych (powodujące unieruchomienie i zmniejszenie przyswajalności metali ciężkich), odpowiednie zabiegi agrotechniczne tj. racjonalne stosowanie nawozów wynikające ze znajomości zasobności podłoża oraz terminowe i w odpowiednich ilościach stosowanie środków ochrony roślin.

C. POWIETRZE.

Na obszarze gminy Łącko w przekroju rocznym przeważają wiatry z kierunku zachodniego i północno-zachodniego, znaczny udział jest również wiatrów wschodnich i południowych zgodnych z przebiegiem doliny Dunajca (kanał uprzywilejowanych strug powietrza). Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 1,8 mis. Liczba dni bezwietrznych (cisza) w skali roku kształtuje się w granicach 11,9%.

Brak jakichkolwiek badań określających stan zanieczyszczenia powietrza na obszarze gminy nie pozwala ocenić aktualnego stanu emisji jak również określić tendencji zmian jakościowych powietrza.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza na terenie gminy jest ciepłownictwo. Brak jest większych emitorów przemysłowych. Emisja zanieczyszczeń pochodzi głównie z **indywidualnych palenisk domowych** (2750 emitorów z gospodarstw domowych) jak również z kotłowni (około 10). Podstawowym czynnikiem grzewczym jest węgiel kamienny i koks. W wielu paleniskach domowych ze względu na drogie obecnie nośniki energii cieplnej spala się odpady drzewne oraz zbędne odpady gospodarczo-bytowe, co przy braku urządzeń odpylających powoduje emisję o szkodliwej strukturze zanieczyszczeń.

Emisja zanieczyszczeń z ciepłownictwa wzrasta znacznie w okresie grzewczym, kiedy to przy niekorzystnych warunkach meteorologicznych (inwersje, duża wilgotność powietrza, mgły, cisze) może wystąpić stagnacja zanieczyszczeń w dolinach i kotlinach śródgórskich o intensywnej zabudowie (Łącko, Maszkowice, Jazowsko) i okresowy wzrost stężeń zanieczyszczeń powstających ze spalania: pyłu, SO₂, NO₂, CO₂. W strefie doliny Dunajca, gdzie wzdłuż doliny biegnie droga wojewódzka relacji Nowy Sącz - Krościenko dodatkowym źródłem zanieczyszczeń dolnej warstwy atmosfery są substancje toksyczne emitowane z pojazdów mechanicznych - tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, aldehydy, związki ołowiu.

Dla zobrazowania rozkładu i tendencji zmian stężeń zanieczyszczeń SO₂ i NO₂ zawartych w powietrzu na obszarach intensywnej zabudowy przedstawiono przykładowo stan zanieczyszczenia powietrza w Krościenku w okresie zimowym i letnim w latach 1996-1997.

(załącznik Nr 3). Przeprowadzone badania wskazują na globalne zmniejszenie stężeń zanieczyszczeń w powietrzu zarówno w okresie zimowym jak i letnim w porównaniu do lat ubiegłych. Nadal jednak w okresie zimowym utrzymuje się tendencja wyższych stężeń SO₂ w centrum miejscowości o intensywnej zabudowie niż na obrzeżach. Wartości średniomiesięcznych stężeń SO₂ w okresie zimowym (centrum Krościenka) kształtowały się w granicach 55-60 µg/m³, na obrzeżach Krościenka w granicach 13-40 µg/m³. W okresie letnim następuje gwałtowny spadek stężeń SO₂ do wartości rzędu 1-15 µg/m³ co sugeruje, że głównym źródłem emisji dwutlenku siarki jest ciepłownictwo. Natomiast w okresie letnim dominuje w powietrzu zanieczyszczenie dwutlenkiem azotu, który jest podstawowym składnikiem przy emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Wartości średniomiesięczne stężeń NO₂ w okresie zimowym kształtowały się w Krościenku w granicach 7-17µg/m³ a w okresie letnim osiągnęły wartości od 30 -34 µg/m³ w centrum Krościenka.

Ze względu na tranzytowy charakter obszaru, na teren gminy Łącko można spodziewać się napływu zanieczyszczeń z terenów sąsiednich o charakterze lokalnym, a nawet globalnym -dalszego zasięgu (przewaga wiatrów zachodnich i północno-zachodnich) jak również kanałem uprzywilejowanych strug powietrza wzdłuż doliny Dunajca. Na terenach położonych w wierzchwinowych partiach gminy posiadających korzystniejsze warunki aerodynamiczne i na obszarach o rozproszonej zabudowie osadniczej koncentracja zanieczyszczeń w powietrzu jest znikoma, co nie stanowi zagrożenia dla stanu zanieczyszczenia powietrza.

D. WODY PODZIEMNE

Na obszarze gminy Łącko występują główne zbiorniki wód podziemnych:

- ***Nr 437 pn. Dolina rzeki Dunajec (Nowy Sącz),***
- ***Nr 438 pn. Zbiornik warstw Magura (Nowy Sącz),***
- ***Nr 439 pn. Zbiornik warstw Magura (Gorce).***

Główny czwartorzędowy zbiornik wód podziemnych o charakterze porowym w osadach aluwialnych i fluwioglacjalnych zalega doliny rzek i potoków, o największym znaczeniu użytkowym. Zbiornik zasilany jest bezpośrednio przez opady atmosferyczne, a także drogą spływu podziemnego z wyższych poziomów wodonośnych (utworów fliszowych), lokalnie drogą infiltracji wód rzecznych. Sposób zasilania powoduje, że wody podziemne zbiornika czwartorzędowego są bardzo silnie narażone na różnego typu zanieczyszczenia zagrażające jej jakości. Zbiornik ten stanowi główne lokalne źródło zaopatrzenia w wodę pitną ujmowaną w studniach wierconych i kopanych. Zbiornik czwartorzędowy (wg K. Skąpskiego) dzieli się na rejony:

I-A - obejmuje swoim zasięgiem niskie i średnie terasy Dunajca o miąższości warstwy wodonośnej 2-5 m wykształconej w postaci piasków, żwirów i otoczków o małym stopniu zaglinienia.

Eksploatacja wód odbywa się studniami kopanymi, sporadycznie wierconymi, których wydajność waha się od 2-5 m³/h, miejscami do 20 m³/h.

I-D - obejmuje swoim zasięgiem doliny potoków i wysokie terasy górnych odcinków rzek, gdzie utwory wodonośne w postaci otoczków i żwirów nie przekraczają 2 m miąższości i są w dużym stopniu zaglinione. Eksploatacja wód odbywa się głównie przy pomocy studni kopanych, których wydajność wynosi do 2 m³/h, sporadycznie do 5 m³/h.

Zbiorniki czwartorzędowe (rejon I-A, I-D) znajdują się (wg Kleczkowskiego) w strefie wymagającej wysokiej ochrony z powodu zasobów wód pitnych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym silnie narażonych na zanieczyszczenie.

Pomimo największych zagrożeń, badania wykazały, że generalnie są to zbiorniki wód czystych wysokiej jakości (klasa Ib), lub nieznacznie zanieczyszczone, średniej jakości (klasy II), łatwe do uzdatniania. W obszarach gęstej zabudowy (Łącko, Maszkowice, Jazowsko) wody podziemne czwartorzędowego poziomu wodonośnego wskutek lokalnych zanieczyszczeń powstałych w wyniku braku kanalizacji i nieszczelności zbiorników wybieralnych (szamb) posiadają złą jakość (klasy III niskiej jakości) ze względu na wysokie stężenia związków azotu (azotanów, azotynów) oraz nadmierne skażenie bakteriologiczne i wymagają odpowiedniego uzdatniania.

Zbiornikiem wód podziemnych o mniejszym znaczeniu użytkowym jest na obszarze gminy Łącko zbiornik w „utworach fliszowych Karpat Zewnętrznych”, o charakterze wód szczelinowo- porowym. Obejmuje swoim zasięgiem utwory fliszowe, w których warstwą wodonośną są gruboławicowe piaskowce serii magurskiej, podmagurskiej i łąckiej. Poziom wodonośny występuje lokalnie, a jego wodonośność jest zmienna, na ogół średnia. Wydajność otworów studziennych waha się od 0,5-8 m³/h. Zbiornik zasilany jest drogą infiltracji opadów atmosferycznych deszczowo-śnieżnych poprzez pokrywą zwietrzelinową, a lokalnie z czwartorzędowej warstwy wodonośnej. Dominuje szybki typ krążenia wód. Zbiornik narażony jest na silne zanieczyszczenia, gdyż czas przesiąkania pionowego wód wynosi od 2- 5 lat.

Wody podziemne jednostki fliszowej charakteryzują się naturalnym chemizmem, mają średnią twardość, są obojętne lub słabo zasadowe (pH 7,0 – 8,0), zawierają jony w ilościach odpowiadających normom dla wód pitnych. Generalnie są to wody wysokiej jakości (klasy Ib), które występują na przeważającej części obszaru, czyli w strefie górsko-leśno-rolnej oraz w strefie pogórzy: rolno-osadniczej. W strefie wybitnie górskiej: przyrodniczo- leśnej wody fliszowego poziomu wodonośnego posiadają najwyższą jakość (klasy Ia). Lokalnie

antropopresja powoduje wzrost zawartości azotanów w tych wodach, wahania pH w studniach gospodarskich rzędu 6,2-9,0 oraz ich okresowe skażenie bakteriologiczne.

Badania jakości wód ze źródła fliszowego poziomu wodonośnego (Ochotnica Dolna - Młynne) przeprowadzone w latach 1991-1997 przez Państwowy Instytut Geologiczny potwierdzają bardzo dobrą jakość wód tego poziomu wodonośnego (klasy Ib) - wysokiej jakości.

E. LASY

Lasy na terenie gminy Łącko zagrożone są występowaniem chorób i szkodników owadzych. Ponadto znaczne szkody mogą powodować w lasach czynniki przyrody nieożywionej. Najbardziej zagrożone są lasy świerkowe w rejonie Skalki, które są przedmiotem gradacji komików. Ma to szczególne znaczenie przy osłabionych drzewostanach świerkowych, na odwodnionych stokach i przy skażonym pyłami i gazami powietrzu.

Badania IBL wykazują średnie stężenia SO₂ (?). Ostatnie lata poprawiły nieco uwilgotnienie stoków oraz stan zdrowotny drzewostanów, lecz wydzielanie się posuszu świadczy jednak o pewnym ich osłabieniu zdrowotnym. Innym czynnikiem zagrażającym świerczynom są wiatry, szczególnie halne, powodujące wywroty i złomy w drzewostanach a także susze i niskie temperatury, które powodują łącznie powstawanie efektu synergicznego i w efekcie obumieranie drzew. Lasy niepaństwowe, będące w przewadze lasami niskoproduktywnymi (np. lasy brzoźowe), z uwagi na swoją strukturę nie pełnią funkcji ochronnych (wodo- i glebochronnych). Świadczą o tym szybkie wezbrania wód przy większych opadach. Pozbawianie leśnej obudowy biologicznej górskich potoków i obniżeń terenu stwarza warunki dla intensywnej erozji wgłębnej i bocznej w ich korytach. Oprócz niskiej przydatności ochronnej lasów niepaństwowych ich ciągłe eksploatowanie powoduje również stosunkowo niską wartość gospodarczą. Innym zagrożeniem dla lasów niepaństwowych, szczególnie w rejonie Obidzy i Brzyny, jest notoryczne nękanie lasów wypasami zwierząt gospodarskich, co powoduje niszczenie gleb i runa leśnego oraz młodego lasu odnowieniowego. Dużym zagrożeniem dla młodników i upraw większych kompleksów leśnych jest również zwierzyna leśna - głównie jelenie, które zgryzają młode pędy drzew. Zagrożeniem dla lasów chłopskich są nieplanowe wyręby cenniejszych drzew, przez co ciągle powierzchnia lasów nie poprawia swej struktury wiekowej i gatunkowej. Aktywne formy wypoczynku ludności, w tym turystyka są również powodem wyrządzania szkód w lasach. Szczególnie zagrożone jest runo i gleba leśna wskutek powszechnego na terenie gminy zbierania grzybów. Poważnym zagrożeniem dla lasów jest wiosenne wypalanie traw. Negatywne skutki tego procederu przenoszą się na rzadką roślinność zielna drzewa i krzewy w zadrzewieniach oraz obszary leśne i dotyczą nie tylko roślinności ale również drobnych zwierząt bezkręgowych oraz mikrofauny terenów przyleśnych.

Lasy i zadrzewienia są również miejscem licznych dzikich wysypisk śmieci i odpadów, powodując skażenie środowiska leśnego, a tak obniżanie walorów estetycznych terenów leśnych.

1.6. ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE DLA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Obszar gminy jest w większości obecnie pozbawiony grupowych systemów, które zabezpieczałyby unieszkodliwianie zanieczyszczeń z procesów bytowania, hodowli czy działalności gospodarczej:

- a) brak oczyszczalni ścieków (poza Łąckiem i Jazowskiem),
- b) ścieki bytowo-gospodarcze z posesji indywidualnych gromadzone są w zbiornikach wybieralnych (szamba), które przy nieprawidłowej eksploatacji są lokalnym źródłem zanieczyszczeń środowiska wodnego i glebowego,
- c) podczas wizji w terenie nie stwierdzono stałych odpływów ścieków bytowych do cieków wodnych, jednakże zdarzają się przypadki okresowego opróżniania zawartości szamb bezpośrednio do potoków, co stanowi poważne zagrożenie dla jakości wód i życia organizmów wodnych,
- d) wysypisko odpadów komunalnych oraz wylewiskiem ścieków zlokalizowane na płaskiej terasie Dunajca w odległości około 450 m na SSE od centrum Czerńca i 700 m na S od centrum Łącka (lokalizacja nielegalna) eksploatowano od 1989 r. do 1994r. Ilość nagromadzonych odpadów komunalnych ok. 500 ton. Ze względu na bliskie sąsiedztwo ujęcia wody pitnej (450-500 m) oraz wód powierzchniowych (300 m) nawet po zaprzestaniu eksploatacji nie ustaje negatywne oddziaływanie na otaczające środowisko (zagrożenie dla wód podziemnych, powierzchniowych, stanu powietrza, środowiska glebowego). Dlatego też niezbędne jest podjęcie natychmiastowej rekultywacji wysypiska, likwidacji wylewiska nieczystości płynnych zgodnie z projektem technicznym opracowanym w 1995 r. i zatwierdzonym przez WOŚZNIŁ UW. w Nowym Sączu. Obecnie w gminie Łącko prowadzi się segregację surowców wtórnych, a pozostałe odpady wywożone są do spalarni w Jastrzębiu Zdroju (nieeksploatowane wysypisko służy jako baza przeładunkowa).

[W chwili obecnej \(dane na rok 2017\) na terenie Gminy Łącko nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady komunalne przekazywane są do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych - ZZO Gorlice, ul. Przemysłowa 7, Chopina 33G, 38-300 Gorlice. Punkt Selektywnej Zbierania Odpadów Komunalnych \(PSZOK\) znajduje się na terenie oczyszczalni ścieków w Łącku.](#)

- e) system grzewczy jest wyjątkowo uciążliwy dla środowiska, oparty głównie na paleniskach domowych ogrzewanych paliwem stałym (węgiel, koks, zbędne odpady

gospodarcze), co powoduje okresowy wzrost stężeń zanieczyszczeń powstających ze spalania jak: pyły, SO₂, NO₂, CO₂ w okresie grzewczym i stagnację zanieczyszczeń w inwersyjnych dolinach i kotlinach śródgórskich o intensywnej zabudowie. Ponadto w strefie doliny Dunajca, gdzie biegnie droga wojewódzka relacji Nowy Sącz-Krościenko dodatkowym źródłem zanieczyszczeń dolnej warstwy atmosfery są toksyczne zanieczyszczenia komunikacyjne. Istnieje konieczność modernizacji systemów grzewczych i przechodzenie na opalanie ekologicznym nośnikiem energii cieplnej jakim jest olej opałowy. W gminie Łącko ze względu na naturalne zróżnicowanie środowiska przyrodniczego i różny stopień jego przekształcenia oddziaływanie zagrożeń antropogenicznych ma różnorodny charakter w zależności od zainwestowania terenu i działalności społeczno - gospodarczej. Obszarem najbardziej przekształconym, o intensywnej zabudowie i zagospodarowaniu, a tym samym najsilniej narażonym na antropopresję ze strony procesów bytowania, drobnej produkcji gospodarczej i usługowej oraz rolnictwa jest strefa doliny Dunajca. W strefie tej dominuje struktura małych gospodarstw, oraz działalność gospodarczo- produkcyjno-usługowa typu: stolarstwo, produkcja tarcicy, mechanika pojazdowa, produkcja materiałów budowlanych, usługi remontowo - budowlane oraz coraz częściej pojawiające się usługi kuśnierskie (wyprawa, farbowanie skór futerkowych, renowacja).

Każda działalność gospodarcza przy braku odpowiednich zabezpieczeń i uregulowań prawnych dotyczących wymogów ochrony środowiska (jak: składowanie i utylizacja odpadów poprodukcyjnych, prawidłowa gospodarka wodno-ściekowa, dopuszczalna emisja zanieczyszczeń) stanowi poważne zagrożenie dla środowiska naturalnego i winna być poddana szczególnemu nadzorowi, zwłaszcza ta, o największej uciążliwości (np. ścieki pogarbarskie).

- f) Obszar gminy o charakterze tranzytowym narażony jest również na zanieczyszczenia na wpływające z terenów sąsiednich o zasięgu lokalnym a nawet globalnym.

2. PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROZWOJU.

2.1. Zasady rozwoju wyodrębnionych obszarów przyrodniczo - funkcjonalnych.

Biorąc pod uwagę naturalne zróżnicowanie środowiska przyrodniczego, jego wartość oraz stopień jego przekształcenia w wyniku działalności społeczno - gospodarczej na obszarze gminy Łącko wyróżniono następujące strefy przyrodniczo – funkcjonalne:

I. Strefa wybitnie górską, przyrodniczo-leśną.

Obejmuje najwyżej położone tereny gminy, tj. na wysokości 650 (700) - 1155 m n.p.m. W południowej części gminy strefa ta na ogół pokrywa się z zasięgiem PPK, a w części północnej obejmuje zalesiony Masyw Modynia.

Obszar wyróżnia się w skali gminy najbardziej urozmaiconą rzeźbą trudną dostępnością wysokim stopniem zalesienia i generalnie dominacją mało korzystnych warunków naturalnych dla osadnictwa i działalności społeczno - gospodarczej. Lasy są znacznie przekształcone i rozczłonkowane.

Pomimo niekorzystnych warunków przyrodniczych, znacznego oddalenia od centrów wsi i braku połączeń komunikacyjnych, występują tu pojedyncze zagrody i niewielkie przysiółki, położone wśród enklaw rachitycznych użytków rolnych. Niezalesione partie grzbietowe wyróżniają się unikalnymi walorami widokowo- krajobrazowymi w skali ogólnokarpackiej. Strefa ta stanowi „obszar węzłowy” w przyrodniczej strukturze Beskidów, o dużym znaczeniu dla funkcjonowania przyrody całych Karpat. W związku z powyższym jest to obszar o dominacji wybitnie przyrodniczych uwarunkowań i generalnie chroniony, zarówno przed działaniami zakłócającymi funkcjonowanie przyrody, jak również obniżającymi walory przyrodnicze i bilans wodny.

Jest to zarazem obszar dominacji gospodarki leśnej z dość dużym udziałem drobnego rolnictwa. Jest to również atrakcyjny obszar turystyki pieszej górskiej i narciarstwa turystycznego.

Docelowo w strefie tej za najważniejsze uznać należy funkcje ekologiczne i ochronne oraz gospodarkę leśną i funkcje naukowo-dydaktyczne. Realizację wszystkich tych funkcji w południowej części gminy ma zapewnić Popradzki Park Krajobrazowy.

Za podstawową funkcję gospodarczą tej strefy, należy uznać leśnictwo i gospodarkę leśną, realizowaną w harmonii z przyrodniczo - ekologiczną rolą lasów, w której jednak rola surowcowa będzie nierozłącznym efektem gospodarowania. Dążyć należy do formalnego uznania lasów niepaństwowych za ochronie, wzorem lasów państwowych, przypisując im za podstawową funkcję glebo- i wodochronną.

Podstawowym kierunkiem gospodarki leśnej winien być naturalny kierunek w hodowli lasu, z preferencją dla gatunków zgodnych z siedliskami jodły i buka. Pożądana jest pilna przebudowa drzewostanów źle produkujących i niezgodnych z siedliskami, przede wszystkim lasów brzoźowych, które przeważają w lasach prywatnych oraz świerczyn o obniżonej zdrowotności - w lasach państwowych. Wskazane jest odnowienie obszarów leśnych

pozbawionych drzewostanów oraz maksymalne zalesienie gruntów nieleśnych. Lasy podlegają ustawowemu zakazowi przeznaczania ich na cele nieleśne.

Możliwy i wskazany w tej strefie jest rozwój turystyki górskiej, pieszej i narciarskiej, w dostosowaniu do chłonności przyrodniczej obszaru i na bazie istniejących szlaków turystycznych. Możliwe jest -w miarę potrzeb- wyznaczenie nowych szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych oraz ich urządzenie. Możliwe jest narciarskie zagospodarowanie niezalesionych stoków, budowa rozbieralnych wyciągów narciarskich, lokalizacja schronisk i bacówek. W projektowanym zagospodarowaniu szlaków uwzględnić należy wskazane na mapach strefy i punkty widokowe. Nie ma tu warunków naturalnych dla budowy większych ośrodków narciarskich.

Wskazana jest stopniowa eliminacja istniejącej zabudowy zagrodowej i towarzyszącego jej nieopłacalnego rolnictwa. Możliwe wykorzystanie tej zabudowy na cele rekreacyjne. Wykluczona winna być zabudowa w wąskich i głębokich dolinach wnikaających w struktury przyrodnicze. Wszelka ewentualna zabudowa bezwzględnie wymaga wyposażenia w infrastrukturę ekologiczną. Generalnie obszar winien być chroniony przed nową zabudową, nie związaną z wymienionymi powyżej funkcjami.

Użytkowanie polan reglowych pod wypas owiec i bydła może odbywać się przy bezwzględnym utrzymaniu pojemności pastwisk i ochronie obszarów leśnych. Wskazane jest stopniowe przekazywanie pastwisk pod zalesienia. Jest to teren dużych potrzeb w zakresie zwiększenia zalesień.

Wskazane jest objęcie ochroną zachowawczą w formie „stanowiska dokumentacyjnego” odsłonięcia egzotyków w korytach potoków w przysiółku Złotne w Obidzy (na granicy z Tylmanową) oraz utworzenie zespołu przyrodniczo - krajobrazowego „Skałka” w Obidzy.

II. strefa górską, leśno-rolna.

Obejmuje niższy stopień gór w obrębie Beskidu Sądeckiego, Masywu Modynia i Gorców, tj. obszar położony na wysokości ok. 500 - 650 (700) m n.p.m., o bardzo urozmaiconej rzeźbie, stromych stokach, rozczłonkowanych licznymi dolinami, dużym udziałem ekspozycji północnych. Pomimo mało sprzyjających warunków naturalnych dla życia i gospodarowania jest to obszar w dużym stopniu wylesiony, użytkowany rolniczo i z bardzo dużym udziałem rozproszonego na stokach i grzbietach budownictwa zagrodowego, o charakterze historycznych przysiółków. Obszar prawie w całości stanowi bezpośrednie przedpole PPK i zarazem fragment jego otuliny, a także jest objęty ochroną jako „południowomałopolski obszar chronionego krajobrazu”. Jednocześnie w połączeniu ze strefą wybitnie górką stanowi spójną całość przyrodniczą, o wysokiej randze w strukturze ekologicznej całych Karpat (obszar węzłowy w sieci ECONET - częściowo rangi międzynarodowej, a częściowo krajowej).

Jest to obszar największych w skali gminy potrzeb w zakresie zwiększenia zalesień i zadrzewień ochronnych, odnowienia gruntów leśnych pozbawionych drzewostanów oraz transformacji gruntów ornich na użytki zielone lub sady. Podyktowane jest to względami ochrony stoków przed erozją i ruchami masowymi (osuwiska, pełznięcie gruntów, zerwy zwietrzelinowe), jak również potrzebą zwiększenia retencyjności obszaru, poprawy bilansu wodnego i ochrony przed powodzią oraz zapewnienia ekologicznego funkcjonowania terenu.

Lasy tej strefy to przewaga niezgodnych z siedliskami brzezin i lasów przedplonowych oraz krzaczastych zarośli, które nie spełniają funkcji ochronny gleb i wód oraz nie są bazą produkcji surowca użytkowego. Służą jako lasy energetyczne, dostarczające drewna opałowego. Nieliczne drzewostany wartościowe są nadmiernie eksploatowane i przerzedzane, i mimo bogatych siedlisk „Lasu górskiego” - niewspółmiernie mało produkujące. Pożądana jest przebudowa drzewostanów i zagospodarowanie kompleksów lasów prywatnych z odnowieniem powierzchni pozbawionych lasu. Lasy prywatne winny być formalnie uznane za ochronne.

Grzbietowe partie wzgórz wyróżniające się walorami widokowymi winny pozostać jako tereny otwarte, użytkowane rolniczo i za pośrednictwem dróg polnych włączone w ciągi turystyczno- spacerowe.

Walory krajobrazowe i przyrodnicze tej strefy czynią ją przydatną dla intensywniejszego rozwoju turystyki górskiej i agroturystyki. Możliwe jest narciarskie zagospodarowanie niezalesionych stoków i budowa rozbieralnych wyciągów narciarskich. Rejon Stosa w Obidzy kwalifikuje się do intensywniejszego zagospodarowania narciarskiego.

W rolnictwie preferować należy hodowlę bydła i owiec, prowadzoną na zasadach ekologicznych na bazie użytków zielonych, których udział należy zwiększyć kosztem gruntów ornich. Pożądane jest utrzymanie sadów drzewiastych i krzewiastych na sprzyjających temu celowi gruntach.

Konieczne ograniczenie zabudowywania tej strefy w szczególności zabudową mieszkaniową. Zabudowa winna koncentrować się w dolinach, w rejonach już zainwestowanych. Możliwe w miarę upływu czasu przekształcanie istniejącej zabudowy zagrodowej - zwłaszcza w obrębie przysiółków- na cele rekreacyjne. Warunkiem tego przekształcenia winno być zachowanie jej walorów regionalnych . Warunkiem bezwzględnie koniecznym jest wyposażenie wszelkich obiektów w infrastrukturę ekologiczną.

Wskazane jest objęcie ochroną zachowawczą wszelkich cennych obiektów przyrodniczych i ich naturalnych skupisk. Do objęcia ochroną w formie „stanowisk dokumentacyjnych” kwalifikują się następujące obiekty:

- stratotyp warstw z Zarzecza (gruboławicowe piaskowce serii magurskiej) o dużej wartości naukowej i dydaktycznej,

- wychodnia łupków z Mniszka formacji magurskiej w zboczu wąwozu w Łącku – Zawodziu (pstre łupki z fliszem piaskowcowo - łupkowym i specyficzną mikrofauną otwornicowa),
- odsłonięcie w stromym brzegu Dunajca gruboławicowych piaskowców i piaskowców zlepieńcowatych formacji szczawnickiej ogniwa z Życzanowa w Łącku – Zawodziu,
- do objęcia ochroną w formie parku krajobrazowego kwalifikują się tereny w zlewni Kamienicy Szczawskiej.

III. Strefa pogórzy, rolno-osadnicza.

Obejmuje wzniesienia położone na północ od Dunajca i Kamienicy, o wysokości 350 - 500 m n.p.m. i przewadze deniwelacji rzędu 70 - 100 (150) m. Obszar odznacza się dużym rozdolinieniem i stromymi stokami, które powszechnie są objęte procesami erozyjnymi i osuwiskowymi.

Z uwagi na dominację ekspozycji południowych obszar wyróżnia się bardzo korzystnymi warunkami termicznymi i nasłonecznienia, a zarazem najkorzystniejszymi w skali gminy warunkami bioklimatycznymi. Spłaszczone wierzchowiny tych wzniesień są silnie eksponowane w krajobrazie i odznaczają się wysokimi walorami widokowo-krajobrazowymi, związanymi głównie z Beskidem Sądeckim, ale też z E. Wyspowym i Kotliną Sądecką.

Są to w przewadze tereny znacznie wylesione, intensywnie użytkowane rolniczo. W ich obrębie zaznacza się silna presja urbanizacyjna na tereny rolne, zarówno w dolinach jak i na wierzchowinach. Obszar w całości jest objęty ochroną jako „obszar chronionego krajobrazu”.

Zasadniczą funkcją tej strefy jest rolnictwo, w szczególności sadownictwo, przemieszane z osadnictwem zwartym „ przysiółkowym i rozproszonym. Pożądane jest kontynuowanie tej funkcji z tendencją do zabudowy zwartej i przysiółkowej Tereny zainwestowane wymagają wyposażenia w infrastrukturę ekologiczną. W pierwszym rzędzie niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej i stworzenie warunków dla odbioru i oczyszczenia ścieków z istniejących i nowo realizowanych obiektów.

Warunkiem rozwoju tego obszaru jest realizacja systemu kanalizacyjnego z wysoko sprawną oczyszczalnią ścieków, która dzięki nowoczesnej technologii zapewniłaby pełne mechaniczno - biologiczne oczyszczanie ścieków wraz z eliminacją substancji biogenych. Konieczność modernizacji systemów grzewczych w obiektach już istniejących poprzez wymianę nośnika energii z paliwa stałego (węgiel, koks) na paliwa ekologiczne (olej opałowy), a w obiektach nowo powstałych bezwzględna konieczność stosowania ekologicznych źródeł energii.

Konieczne są także zabezpieczenia ekologiczne dla intensywnego sadownictwa i ogrodnictwa. Niezbędne jest stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych,

tj. racjonalne stosowanie nawozów, wynikające ze znajomości zasobności podłoża oraz terminowe i w odpowiedniej ilości stosowanie środków ochrony roślin.

Koryta stałych i okresowych potoków winny być otoczone obudową biologiczną drzewiasto - krzewiastą a narażone na erozję strome stoki - zalesione lub zadrzewione. Pożądane jest zadrzewienie pasowe lub grupowe terenów rolnych, również sadów, przed wiatrami wysuszającymi i halnymi, z wykorzystaniem stromych skarp, obrzeży dróg, brzegów potoków, miedz itp.

Konieczne są także zadrzewienia przyzagrodowe i przypotokowe w terenach zabudowanych.

W lasach winny dominować drzewostany wielogatunkowe, z przewodnimi gatunkami zgodnymi z warunkami siedliskowymi.

Wskazane jest objęcie ochroną zachowawczą wszelkich cennych obiektów przyrodniczych i ich naturalnych skupisk. Do objęcia ochroną w formie „stanowiska dokumentacyjnego” kwalifikuje się odsłonięcie w kamieniołomie w Maszkowicach, „stratotypu warstw z Maszkowic serii magurskiej” o dużej wartości naukowej i dydaktycznej. Do objęcia ochroną w formie zespołu przyrodniczo — krajobrazowego kwalifikują się skarpy nad Dunajcem od Maszkowic po Łącko.

IV. Strefa doliny Dunajca i doliny Kamienicy, rolno- o s a d n i c z a.

Obejmuje szerokie i płaskie dno doliny Dunajca, Kamienicy i wylotu Czarnej Wody. Jest to obszar najkorzystniejszych warunków orograficznych i gruntowo-wodnych a także glebowych w skali gminy. Jest terenem najłatwiej dostępnym, gdyż jego osią jest droga wojewódzka Nowy Sącz - Krościenko. Jest to zarazem obszar mało korzystnych warunków termiczno- wilgotnościowych, związanych z inwersyjnym charakterem dolin i kotlin śródgórskich.

W stanie istniejącym jest to obszar najbardziej przekształcony, bardzo intensywnie zabudowany i zagospodarowany. W jego obrębie koncentruje się zabudowa wiejska Kadczy, Jazowska, Maszkowic, Łącka i Zabrzeży oraz występują rozległe kompleksy rolnicze. Głównymi elementami przyrodniczymi tej strefy są rzeki Dunajec, Kamienica Szczawska i ich dopływy wraz z szeroko wykształconą obudową biologiczną. W jej obrębie występują rozległe kompleksy bardzo cennych lasów łągowych, zachowanych w stanie naturalnym.

Z punktu widzenia uwarunkowań przyrodniczych możliwy jest intensywniejszy rozwój tego obszaru ale pod pewnymi warunkami.

1. Warunkiem koniecznym jest zachowanie strefy ekologicznej rzek i wykluczenie w jej obrębie trwałej zabudowy kubaturowej. Możliwa jest w miarę potrzeb lokalizacja obiektów rekreacyjno-sportowych typu boiska sportowe, pola namiotową miejsca biwakowe itp., bez trwałej zabudowy. Konieczne jest uzupełnienie obudowy

biologicznej rzek oraz ochrona istniejących drzewostanów łągowych. Wskazane jest utrzymanie koryt rzecznych w stanie naturalnym poza terenami silnie zainwestowanymi, gdzie koryta są obetonowane a istniejąca zabudowa dochodzi do samych brzegów (Czarna Woda w Łącku), Należy mieć na uwadze iż koryta rzek wraz ze strefą ekologiczną pełnią rolę kanałów wentylacyjnych, umożliwiających przewietrzanie dolin i grawitacyjny spływ zimnego powietrza z gór oraz lokalnych zanieczyszczeń emisyjnych, a ponadto są potencjalnymi terenami zalewowymi.

2. Konieczne jest zachowanie wolnych od zabudowy przestrzeni rolno-zadrzewionych lub parkowych z uwagi na funkcjonujące w poprzek dolin ciągi ekologiczne w następujących rejonach:
 - na granicy z Gołkowicami,
 - w Jazowsku, w rejonie Obłazów – Opijówki,
 - pomiędzy Czerńcem i Zabrzeżą,
 - w przełomie Dunajca i Wietrznicy.
3. Wskazane jest skupienie zabudowy i kształtowanie nisz osadniczych poszczególnych wsi. Z przyrodniczego punktu widzenia możliwy jest intensywniejszy rozwój niszy osadniczej Łącka w powiązaniu z Czerńcem oraz Jazowska. Natomiast dla pozostałych wsi położonych w strefie dolinnej (Kadcza, Maszkowice, Zarzecze, Zabrzeż) wskazany jest umiarkowany rozwój, polegający na dominacji luźnej zabudowy zagrodowej, jednorodzinnej i usługowej. Wraz z zabudową nierozłącznie winny być realizowane zadrzewienia terenów osadniczych i przyzagrodowych.
4. Tereny osadnicze bezwzględnie wymagają wyposażenia w infrastrukturę ekologiczną. W pierwszym rzędzie niezbędne jest uporządkowanie gospodarki ściekowej i stworzenie warunków dla odbioru i oczyszczenia ścieków z istniejących i nowo realizowanych obiektów. Warunkiem rozwoju tego obszaru jest realizacja systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków, które dzięki nowoczesnej technologii zapewniłyby pełne mechaniczno - biologiczne oczyszczanie ścieków wraz z eliminacją substancji biogenych. Konieczność modernizacji systemów grzewczych w obiektach już istniejących poprzez wymianę nośnika energii z paliwa stałego na paliwa ekologiczne, a w obiektach nowo powstałych stosowanie ekologicznych źródeł energii.
5. W rozwoju tej strefy należy uwzględnić ochronę najlepszych w skali gminy oraz Sądeckizny kompleksów glebowo - uprawowych poprzez oszczędną i ekonomiczną politykę w trakcie wyłączenia z produkcji rolnej i przeznaczania pod zabudowę. Preferować należy duże działki.
6. Konieczna jest ochrona zachowawcza wszelkich cennych obiektów przyrodniczych i ich naturalnych skupisk, jak pomniki przyrody, lasy łągowe, zadrzewienia itp., a w szczególności uznanie za użytki ekologiczne łągu nad Dunajcem w Brzynie oraz

łęgu nad Dunajcem pomiędzy Maszkowicami a Łąckiem, jak również uznanie za park wiejski łęgu w Jazowsku — tzw. „Lasek”.

7. Konieczne jest zachowanie otwartych przestrzeni rolno - leśno - zadrzewionych bez zabudowy, biegnących w poprzek doliny Dunajca w rejonie Wietrznicy pomiędzy Zabrzeżą i Łąckiem, pomiędzy Maszkowicami i Jazowskiem oraz poniżej Kadczy, z uwagi na występowanie tu wysokiej rangi ciągów ekologicznych, które zapewniają spójność obszarów przyrodniczych w obrębie Beskidów.

2.2. Przyrodnicze uwarunkowania rozwoju - wnioski.

MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.

- Górski charakter środowiska, z dużym udziałem wysokiej jakości elementów przyrodniczych oraz położenie gminy w obrębie PPK i jego otuliny (30%pow gminy w PPK) stanowi ważny atut rozwoju. Stwarza bowiem warunki dla rozwoju gminy na zasadach ekologicznych (co zapewni wysoki standard życia mieszkańcom), jak również rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych, wymagających wysokich standardów środowiska (funkcje turystyczne i wypoczynkowe).
- Dwudzielność i wysoka jakość środowiska przyrodniczego obszaru gminy umożliwia rozwój różnorodnych funkcji gospodarczych, od intensywnego rolnictwa po rekreację.
- Położenie Łącka i Jazowska na obrzeżu Beskidu Sądeckiego, pomiędzy Gorcami i Beskidem Wyspowym oraz dobre skomunikowanie za pośrednictwem drogi regionalnej Nowy Sącz - Krościenko umożliwia rozwój tych miejscowości jako ważnych węzłów turystycznych.
- Znaczny udział terenów wyróżniających się korzystnymi warunkami glebowymi i agroklimatycznymi „ umożliwia intensywniejszy rozwój i specjalizację gminy w zakresie rolnictwa, ze szczególnym ukierunkowaniem na sadownictwo
- Źródłiskowy charakter znacznej części obszaru gminy oraz występowanie zasobnych zbiorników wód podziemnych umożliwia zaspokojenie własnych potrzeb w zakresie zaopatrzenia w wodę. Narzuca jednak wysoką rangę działaniom na rzecz zapewnienia naturalnej retencyjności obszaru oraz ochrony czystości wód.
- Znaczący udział lasów w użytkowaniu gruntów. z przewagą lasów niepaństwowych, umożliwia samozaopatrzenie gminy w surowiec drzewny na potrzeby budownictwa i opału.

Przedsiębiorstwo „Lasy Państwowe” są zarazem ważnym miejscem pracy mieszkańców Brzyny i Obidzy.

BARIERY ROZWOJU GMINY.

- Górski charakter środowiska, jak również wysoka ranga przyrodnicza znacznej części obszaru gminy (**ważne ogniwa sieci ECONET, CORINE, obszar „Natura 2000”, PPK i jego otulina, Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu**) utrudniają swobodny rozwój przestrzenny gminy. W wyniku tego konieczne jest strefowanie obszaru pod względem intensywności i charakteru działalności gospodarczej w dostosowaniu do warunków naturalnych i walorów środowiska, co ma na względzie nie tylko ich ochronę ale również opłacalność gospodarowania.
- Duże urozmaicenie rzeźby obszaru, erozyjno - osuwiskowy charakter stoków i nasilenie tych procesów na terenie całej gminy w czasie powodzi w 1997r. w sposób zasadniczy ogranicza swobodną zabudowę terenów, realizowaną dotąd głównie w oparciu o kryterium własności gruntu. Narzuca to konieczność uwzględniania we wszelkich zamierzeniach inwestycyjnych w większym stopniu budowy geologicznej podłoża i w wielu przypadkach specjalistycznych ekspertyz, jak również kosztownych zabezpieczeń realizacyjnych.
- Erozyjno - osuwiskowy charakter stoków i nasilenie tych procesów na terenie całej gminy w czasie powodzi w 1997r. wymusza podjęcie pilnych działań w zakresie zwiększenia zalesień i zadrzewień ochronnych w obrębie wszelkich stromizn, koryt rzecznych i wylesionych obszarów górskich, poprawy struktury lasów, jak również transformacji gruntów ornych na użytki zielone na terenach górskich. Jest również przyczyną wykluczenia wielu terenów względnie korzystnych z zainwestowania.
- *Występowanie wzdłuż i w poprzek doliny Dunajca ciągów ekologicznych rangi ogólnokarpackiej uniemożliwia planowanie i realizację zabudowy doliny w sposób ciągły, lecz wymaga skupiania zabudowy wokół istniejących centrów wsi i docelowo kształtowania nisz osadniczych, rozdzielonych terenami otwartymi. Dotyczy to również wszystkich dolin bocznych „ które wraz z terenami rolno - leśnymi na obszarze gminy zapewniają spójność ekologiczną, niezbędną dla funkcjonowania przyrody w tym rejonie Karpat.*
- Położenie w karpackiej strefie źródłiskowo - alimentacyjnej, o wysokim potencjale hydrologicznym wymaga zagospodarowania terenów górskich (położonych powyżej 700 m n.p.m.) pod kątem zwiększenia naturalnej retencyjności obszaru (zwiększenie zalesień

i zadrzewień, ograniczenie gruntów ornych, ograniczenie zabudowy, dogęszczania sieci dróg itp.)

- Podatność środowiska przyrodniczego na degradację wymaga bezwzględnie działań proekologicznych oraz wyposażenia terenów istniejącej i projektowanej zabudowy w infrastrukturę ekologiczną.
- Niska jakość drzewostanów leśnych w lasach prywatnych zaniża znaczenie ochronne i gospodarcze lasów oraz narzuca konieczność przyspieszenia przebudowy drzewostanów źle produkujących i przedplonowych.

2.3. Przyrodnicze cele rozwoju.

- Wykorzystanie różnorodności walorów środowiska przyrodniczego oraz położenia gminy dla umocnienia jej pozycji jako specjalistycznego obszaru rolniczego i turystycznego, stwarzającego satysfakcjonujące warunki życia mieszkańcom.
- Zapewnienie wysokich standardów jakościowych środowiska, w szczególności w odniesieniu do powietrza, wód i krajobrazu, co pozwoli na funkcjonowanie gminy jako atrakcyjnego obszaru turystycznego i jako obszaru wytwarzającego wysokiej jakości specjalistyczne produkty rolnicze.
- Powiększenie ilościowych i jakościowych zasobów leśnych, co w szerszej perspektywie przyniesie poprawę warunków przyrodniczo - ekonomicznych, w szczególności górskiej części gminy (strefa I i II).
- Sukcesywne obejmowanie ochroną zachowawczą najcenniejszych terenów i obiektów przyrodniczych na terenie gminy, takich jak pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo - krajobrazowe itp.

V. ŚRODOWISKO KULTUROWE - STAN ISTNIEJĄCY W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW

1. OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na terenie gminy Łącko znajdują się trzy obiekty wpisane do rejestru zabytków b. województwa nowosądeckiego. Są nimi:

1. Wpisany pod Nr 9 rejestru Kościół Parafialny p.w. Św. Marcina w Czarnym Potoku wpisany do rejestru zabytków decyzją Nr L. K1.IV-680/1 5/70 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie Wydział Kultury, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie dnia 13.11.1970 r. (pierwotny Nr rej. A-171).

Decyzja niniejsza obejmuje budynek kościoła w całości wraz z najbliższym otoczeniem i drzewostanem.

W/w obiekt pochodzący w obecnej postaci z XVIII w., jednonawowy, z prezbiterium zakończonym wielobocznie - stanowi cenny przykład drewnianej architektury sakralnej i z uwagi na zespół wartości zabytkowych, historycznych i artystycznych zasługuje w pełni na ochronę prawa.

W kościele m. inn. cenny obdarzony szczególnym kultem obraz Matki Boskiej Bolesnej koronowany w dniu 12 września 1999 r.

2. Wpisany pod Nr 26 rejestru Kościół Parafialny p.w. Narodzenia N. P. Marii w Jazowsku wpisany do rejestru zabytków decyzją Nr L. Kl.IV-680/24/7 1 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie Wydział Kultury, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie dnia 16.1V. 1971 r. (pierwotny Nr rej. A-258).

Decyzja niniejsza obejmuje budynek kościoła w całości wraz z najbliższym otoczeniem i murowanym ogrodzeniem.

W/w obiekt w obecnym stanie pochodzi z 1726 r. murowany, jednonawowy z prostokątnym prezbiterium po stronie wschodniej i kwadratową wieżą od zachodu zwieńczoną baniastym hełmem - stanowi przykład barokowej architektury sakralnej o charakterze prowincjonalnym, z bogatym detalem kamieniarskim i z uwagi na wartości zabytkowe, architektoniczne i artystyczne - zasługuje w pełni na ochronę prawa.

3. Wpisany pod nr 67 rejestru Kościół Parafialny p.w. Św. Jana Chrzciciela i Św. Michała Archanioła w Łącku wpisany do rejestru zabytków decyzją Nr L. Kl. IV - 680/74/7 I Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie Wydział Kultury, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie dnia 6.XII. 1971 r.(pierwotny Nr rej. A-335).

Decyzja niniejsza obejmuje budynek kościoła w całości, wraz z najbliższym otoczeniem w obrębie cmentarza przykościelnego, drzewostanem i murowanym ogrodzeniem.

Obecny murowany kościół został wzniesiony około 1608 roku rozbudowany w 1748 r. i odnowiony w 1818, a następnie rozbudowany ponownie w 1930 r.

Jest kościołem trójnawowym, z transeptem i kaplicami bocznymi. z kwadratową wieżą od zachodu, sklepiony krzyżowo i lunetami. Stanowi cenny przykład wczesnobarokowej

architektury sakralnej, z zachowanym detalem architektonicznym (portale) i z uwagi na wartości zabytkowe, artystyczne, historyczne i kulturowe - zasługuje w pełni na opiekę prawa.

Z uwagi na w/w decyzję o wpisaniu wymienionych obiektów do rejestru zabytków obszary ustalone decyzją zostały w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego objęte strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej, a położone wokół nich tereny ze względów widokowo- krajobrazowych objęte są strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej, w obrębie której obowiązuje ochrona gabarytów zabudowy oraz utrzymanie tradycyjnych zasad jej kształtowania.

Ponadto na terenie gminy Łącko znajdują się dwa tereny wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków ruchomych i objęte ochroną archeologiczną; są to:

- we wsi Maszkowice – grodzisko „wzgórze Zyndrama” (KS.A-176 z dnia 24.10.1984r.) (KS.A-177 z dnia 25.10.1984r.) prawdopodobny średniowieczny gród legendarnego Zyndrama z Maszkowic,
- we wsi Zabrzeż - grodzisko „wzgórze Babieniec” (KS.A-177 z dnia 25.10.1984r.) - przypuszczalne również średniowieczne grodzisko.

Tereny te objęte są w obecnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego strefą ochrony archeologicznej, a ich otoczenie, a zwłaszcza przedpola (podnóża) tych wzgórz strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej na zasadach jak podano wyżej przy wpisanych do rejestru zabytków kościołów.

2. POZOSTAŁE OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

Niezależnie od w/w obiektów wpisanych do rejestru zabytków na terenie gminy Łącko znajdują się następujące zespoły zabudowy lub obiekty, które w uznaniu Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków b. województwa nowosądeckiego - zasługiwały na szczególną ochronę konserwatorską i zostały uwzględnione w uprzednim „Studium”. Były to:

- we wsi Łącko położona w centrum Wsi w jej najbardziej zwartej zabudowie dawna kolonia Niemiecka tzw. „Osada Józefińska” o podlegającym ochronie konserwatorskiej zabytkowym układzie urbanistycznym stanowiącym przykład zagrodowego budownictwa z czasów kolonizacji, ze szczytowym układem budynków w stosunku do drogi przy prostokątnym rzucie poziomym, z dotychczas zachowanymi relikami architektury drewnianej i jej detalu.
- we wsi Jazowsko położone na zachodnim krańcu wsi podworskie „Osiedle Opijówka” stanowiące unikalny w tej części Małopolski przykład folwarcznego budownictwa

mieszkańcowego, z zachowanym dotychczas układem urbanistycznym oraz resztkami relikwów budownictwa drewnianego.

Wyżej wymienione tereny są również objęte w obecnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej, w obrębie której wszelka działalność inwestycyjna podlega tym samym wymogom konserwatorskim co wymienione dla wpisanych do rejestru zabytków kościołów.

UWAGA!

Na wniosek Urzędu Ochrony Zabytków, Delegatura w Nowym Sączu ze względu na obecne zagospodarowanie i stan obiektów zostały wykreślone jako obiekty objęte ochroną konserwatorską oraz zostały zlikwidowane strefy.

Ochronie podlegają również obiekty będące w gminnej ewidencji obiektów zabytkowych (nie wpisane do rejestru zabytków).

VI. UWARUNKOWANIA ROZWOJU W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

1. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Źródłem wody dla mieszkańców gminy Łącko są wody powierzchniowe Dunajca, ujęcia źródeł wody oraz studnie kopane.

Na obszarze gminy Łącko wsie: Łącko, Czerniec, Maszkowice, Czarny Potok i Szczereż posiadają wodociąg zbiorczy, stanowiący wspólny system zaopatrzenia w wodę tych wsi. Wodociąg ten oparty jest głównie na ujęciu infiltracyjnym wód Dunajca o wydajności 36 m³/h, które wraz ze stacją uzdatniania wody i pompownią zlokalizowane jest w pobliżu rzeki Dunajec w Łącku. Woda z ujęcia tłoczona jest do zbiornika wyrównawczego o pojemności V=2x100 m³, zlokalizowanego w Łącku pod górą Jeżowa, skąd wodociągiem rozdzielczym dostarczana jest do odbiorców.

Wodociąg zbiorczy dla w/w wsi zasilany jest dodatkowo z dwóch ujęć źródeł wody, zlokalizowanych w Czerncu wraz ze zbiornikiem wodociągowym o pojemności V=2x50m³ oraz awaryjnie z dwóch źródeł szczelinowych wraz ze zbiornikiem wyrównawczym o pojemności V=60 m³ w Maszkowicach. Obecnie ujęcia w Maszkowicach są wyłączone z uwagi na nieodpowiednią jakość wody. Wodociąg ten pracuje w systemie strefowym, przy

zastosowaniu szeregu pompowni, umożliwiających zaopatrzenie w wodę terenów położonych powyżej rzędnej głównego zbiornika wyrównawczego w Łącku.

Z tego systemu korzysta obecnie około 90% mieszkańców Łącka i Maszkowic oraz 70% Czernca.

Wieś Łazy Brzyńskie zaopatruje się w wodę z wodociągu wiejskiego. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć źródeł wody oraz studni kopanych.

1.2. Odprowadzenie ścieków i gospodarka odpadami

Obecnie w Łącku istnieje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}} = 996 \text{ m}^3/\text{d}$. Technologia oczyszczania oparta jest na opatentowanym wynalazku inż. A. Firkowskiego. Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje dwustopniowo; na komorach osadu czynnego i napowietrzonym stawie rybnym. Daje to pełną gwarancję osiągnięcia pewności oczyszczania ścieków i wysokiej sprawności oczyszczalni, co dla odbiornika jakim jest Dunajec ma istotne znaczenie. W Łącku istnieje sieć kanalizacji sanitarnej o długości około 900 m.. Będzie ona sukcesywnie rozbudowywana.

W ostatnich latach została zrealizowana oczyszczalnię ścieków i kanalizacja sanitarną w Jazowsku dla Jazowska i Kadczy.

Wody opadowe odprowadzane są kanalizacją deszczową lub bezpośrednio do przepływających przez teren gminy cieków wodnych.

~~Odpady komunalne stałe, powstające na terenie gminy gromadzone są na składowisku w Łącku, skąd następnie wywożone poza obszar gminy. Istniejące składowisko zlokalizowane w pobliżu rzeki Dunajec w Łącku stanowi poważne zagrożenie dla wód powierzchniowych i winno ulec likwidacji. Na terenie Gminy Łącko nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady komunalne przekazywane są do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych - ZZO Gorlice, ul. Przemysłowa 7, Chopina 33G, 38-300 Gorlice. Punkt Selektywnej Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się na terenie oczyszczalni ścieków w Łącku.~~

1.3. Zaopatrzenie w gaz i w ciepło

Obecnie na terenie gminy brak sieci gazowej. ***Trwają intensywne prace projektowe związane z realizacją gazociągu wysokoprężnego relacji Słopnice-Zbludza, który poprzez sieć gazową średniego ciśnienia będzie stanowić źródło zaopatrzenia w gaz ziemny Krościenka, Szczawnicy oraz gmin znajdujących się w jego zasięgu, w tym gminy Łącko.***

Brak również na terenie gminy Łącko zbiorczych systemów grzewczych. Ogrzewanie obiektów odbywa się z indywidualnych źródeł ciepła opalanych węglem i koksem. Sporadycznie do celów grzewczych stosowany jest olej opałowy.

Obecny system ucieplnienia gminy powoduje nadmierne zanieczyszczenie powietrza i jest energochłonny.

1.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Źródłem energii elektrycznej dla obszaru gminy Łącko jest w dalszym ciągu GPZ „Gorzków” w Nowym Sączu. Energia elektryczna dostarczana jest siecią napowietrzną średnich napięć, głównie 30 kV. Bezpośrednio do odbiorców energia dostarczana jest siecią niskich napięć w wykonaniu napowietrznym poprzez stacje transformatorowe.

Z energii elektrycznej korzysta 100 % mieszkańców, a sieć jest sukcesywnie rozbudowywana w miarę potrzeb. Obecnie potrzeby mocy są pokryte w pełni, jednak z uwagi na brak dwustronnego zasilania tego rejonu istnieją okresowe przerwy w dostawie energii.

W celu zapewnienia prawidłowej dostawy mocy do rejonu Łącko-Krościenko-Szczawnica wykonano dwutorową linię elektroenergetyczną 110 kV relacji Niedzica-Krościenko - Chełmiec, która przebiega przez teren gminy Łącka. Brak stacji 110/15 kV w Krościenku i w rejonie Zabrzeży uniemożliwia drugostronne zasilanie gminy. Realizacja w/w stacji uzależniona jest od rozwiązania spornej kwestii pomiędzy właścicielami gruntów a Zakładem Energetycznym.

1.5. Łączność

Gmina Łącko znajduje się w strefie numeracyjnej SN Nowy Sącz i okręgu telefonicznym OT Nowy Sącz Łączność telefoniczną zapewniają połączenia kablami światłowodowymi oraz uruchomione w styczniu b.r. automatyczne centrale cyfrowe typu S12RSU w Łącku i Jazowsku. Centrala w Łącku o docelowej pojemności 2000 numerów obejmuje wsie: Łącko, Czerniec, Kicznię, Maszkowice, Szczereż, Wolę Kosnową, Wolę Piskulinę, Zabrzeż, Zagorzyn i Zarzecze. Centrala w Jazowsku o docelowej pojemności 1000 numerów obejmuje Jazowsko, Brzyńę, Kadczę, Łazy Brzyńskie i Obidzę. Abonenci Czarnego Potoku włączeni są do centrali w Olszanie (gmina Podegrodzie). Łączność bezprzewodowa zapewniona jest poprzez wieże telefonii komórkowej.

Łączność radiowo-telewizyjną na zapewniona jest dzięki radiolinii Kraków-Gubałówka-Przehyba- Nowy Sącz, stacji linii radiowych SLR i telewizyjnej stacji przemiennikowej TSP na Przehybie oraz bezpośrednio poprzez TSP zlokalizowane na górze Jeżowa w Łącku.

Wskaźnik abonentów radiowych na 1000 mieszkańców wynosi 119,8, a telewizyjnych 108,2. Są one niższe od średnich wskaźników wojewódzkich dla wsi, które wynoszą odpowiednio: 137,2 i 129,3.

1.6. Ocena stanu istniejącego – wnioski

1. Gmina jest niedoinwestowana w zakresie infrastruktury technicznej. Brak poza Łąckiem i Jazowskiem oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej. Obecny system zaopatrzenia w wodę jest niewystarczający i nie obejmuje całej gminy.
2. Położenie gminy w zlewni rzeki Dunajec, którego wody wykorzystywane są do celów pitnych miasta Starego Sącza i Nowego Sącza, narzuca rygory ochronne dla użytkowania obszaru i rygory dla gospodarki wodno-ściekowej, służące ochronie jakości i ilości wody, w tym zagwarantowanie nienaruszalnych przepływów.
3. W uwarunkowaniach i kierunkach rozwoju należy uwzględnić konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy, w tym realizację oczyszczalni ścieków jak również sieci wodociągowych i kanalizacyjnych. Obecny stan gospodarki odpadami jest zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych i wymaga pilnych działań związanych z koniecznością likwidacji składowiska w Łącku.
4. Obecny system ciepłowniczy oparty na paliwach stałych (węgiel, koks) powoduje degradację środowiska i nie daje gwarancji poprawy. Szansą na radykalną zmianę jest zrealizowanie gazociągu wysokoprężnego Słopnice - Krościenko oraz Piątkowa – Rytro.
5. Obecny system elektroenergetyczny nie daje gwarancji ciągłej dostawy mocy. Dlatego pilną sprawą jest realizacja stacji 110/15kV w Krościenku i w Zabrzeży.

2. UWARUNKOWANIA ROZWOJU W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.1. Uwarunkowania rozwoju wynikające ze stanu istniejącego

Gmina Łącko jest niedoinwestowana w zakresie infrastruktury technicznej, co wpływa hamujące na rozwój i aktywizację obszaru.

- Na obszarze gminy wsie: Łącko, Maszkowice, Czerniec, Czarny Potok i Szczereż posiadają wspólny system zaopatrzenia w wodę, oparty głównie na ujęciu infiltracyjnym wód Dunajca w Łącku. Wodociąg dla tych wsi pracuje w systemie strefowym, przy zastosowaniu szeregu pompowni, które umożliwiają zaopatrzenie w wodę terenów położonych powyżej zbiornika wyrównawczego w Łącku. Mieszkańcy nie odczuwają braku wody. Istnieje możliwość rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej dla tych wsi oraz realizacji systemu zaopatrzenia w wodę dla Jazowska, w oparciu o opracowaną ostatnio dokumentację techniczną. Ostatnio zrealizowano wiejski system zaopatrzenia w wodę dla Łazów Brzyńskich.

Odczuwalny brak systemów wodociągowych na pozostałym obszarze gminy ogranicza ich rozwój i wymaga pilnych działań zmierzających do poszukiwania źródeł wody dla wodociągów zbiorczych.

Położenie gminy w strefie szczególnej ochrony zasobów wody nakłada na nią rygory związane z ochroną tych zasobów. Zastosowanie rygorów ochronnych wymagać będzie ograniczenia w użytkowaniu i zainwestowaniu zwłaszcza niewielkich terenów leśnych i bezpośrednio do nich przyległych oraz wszystkich terenów źródłiskowych. Wymagane będą również działania zmierzające do zwiększenia retencyjności obszaru i ochrony przed powodzią.

- Zły stan gospodarki ściekowej i odpadami, spowodowany brakiem oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej poza Łąckiem i Jazowskiem oraz urządzonego wysypiska śmieci, stanowi zagrożenie dla zasobów wód zwłaszcza powierzchniowych, ogranicza rozwój gminy i wymaga pilnych działań zmierzających do jego poprawy. Możliwość dalszej rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Łącku i Jazowsku stwarzają szansę rozbudowy systemu gospodarki ściekowej dla w/w wsi. Problemem pozostaje rozwiązanie tego systemu na pozostałym obszarze jak również rozwiązanie gospodarki odpadami w gminie.

- Obecny system elektroenergetyczny stwarza dyskomfort na skutek nieprawidłowego zasilania. Brak stacji 110/15 kV w tym rejonie powoduje przerwy w dostawie mocy.

Szansę na wzmocnienie zasilania i prawidłową dostawę mocy stwarzają:

- * linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Nowy Sącz - Krościenko, przebiegająca przez teren gminy,

- * projektowana stacja elektroenergetyczna 110/SN w rejonie Zabrzeży.

Taki układ zabezpieczy drugostronne zasilanie gminy od strony Nowego Sącza i Krościenka (elektrownia Czorsztyn).

- *Brak przewodowego gazu ziemnego na terenie gminy Łącko ogranicza rozwój i stwarza zagrożenie dla środowiska przyrodniczego.*

Szansą rozwoju w tym zakresie jest projektowany system zaopatrzenia w gaz Krościenka i Szczawnicy na bazie złóż gazu w Słopnicach, który oparty będzie na projektowanym gazociągu Słopnice- Zbludza oraz na gazociągach średnioprężnych, będących obecnie w fazie projektowej- w oparciu o ten system będzie zaopatrywana w gaz zachodnia część gminy. Część wschodnia ma szansę zaopatrzenia w gaz w oparciu o projektowany gazociąg średniego ciśnienia Biegonice - Łącko, mający pracować w oparciu o projektowany gazociąg wysokoprężny Piątkowa-Rytró.

Obecny system ciepłowniczy oparty na tradycyjnych źródłach energii (węgiel, koks), powoduje zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego. Szansą dla rozwoju ekologicznego systemu ciepłowniczego jest wykorzystanie energii elektrycznej, oleju opałowego oraz gazu jako czynników grzewczych.

- Istniejący system telekomunikacji, oparty na kablach światłowodowych i centralach cyfrowych w Łącku i Jazowsku stwarza szansę rozwoju i uaktywnienia gospodarczego.

Wymagana jest dalsza rozbudowa sieci telefonicznej na obszarze gminy w oparciu o program rozwoju telekomunikacji. Rozwój telefonii komórkowej w oparciu o istniejące i projektowane wieże tej telefonii.

- Łączność radiowo-telewizyjna uwarunkowana jest pracą radiolinii Gubałówka-Przehyba, stacji linii radiowych (SLR) i telewizyjnej stacji przemiennikowej (TSP) na Przehybie oraz TSP na g. Jeżowej w Łącku.

Szansę na poprawę odbioru programów radiowo-telewizyjnych stwarza projektowany radiowo-telewizyjny ośrodek nadawczy (RTON) na Przehybie.

- Głównym czynnikiem ograniczającym rozwój systemów infrastruktury technicznej, a tym samym rozwój obszaru jest ukształtowanie terenu. Położenie gminy w terenie górskim o dużych spadkach, wykształcanie się zabudowy w dolinach cieków i na stokach, jest przyczyną wysokich kosztów realizacji, związanych również z pokonywaniem przeszkód terenowych. Realizacja uzbrojenia dla obiektów wyżej położonych lub nadmiernie oddalonych staje się nieekonomiczna.

2.2. Uwarunkowania rozwoju wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego

Podstawowym zadaniem studiów zagospodarowania przestrzennego województwa jest sformułowanie polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa. W związku z tym, plan zagospodarowania przestrzennego województwa powinno umożliwiać realizację celów strategicznych zawartych w „Koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju” jak i wskazać konkretne działania i przedsięwzięcia służące prawidłowemu rozwojowi.

Z planu zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego wynika, że rozwój województwa i spełnienie warunków ochrony środowiska, związane są ze zwiększeniem stopnia wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną. Dlatego przyjęte rozwiązania ustalają konieczność kompleksowego wyposażenia w infrastrukturę techniczną całego województwa (energia elektryczna, gaz, woda, utylizacja ścieków i odpadów, łączność). Dla umożliwienia realizacji tego wyposażenia w planie województwa ustalono

docelowy układ elektroenergetyczny i gazowniczy, zapewniający dostawę energii elektrycznej i gazu dla całego regionu oraz zmianę czynnika grzewczego. Osiągnięcie docelowego stanu wymaga utrzymania istniejącego układu linii 110 kV i stacji 110/SN oraz utrzymania istniejącego układu gazociągów wysokoprężnych i stacji redukcyjno-pomiarowych gazu I stopnia, jak również realizacji następujących elementów na obszarze gminy Łącko:

- gazociągu wysokoprężnego Słopnice - Krościenko, w celu doprowadzenia gazu przede wszystkim do uzdrowiska Szczawnicy oraz gminy Krościenko, Kamienicy, części gminy Łukowica, Ochotnicy, znacznego obszaru gminy Łącko, a także w celu umożliwienia zmiany czynnika grzewczego na tym obszarze (obecnie w fazie projektowej jest zmiana przebiegu gazociągu wysokoprężnego oraz sieci gazowej średnioprężnej),
- realizacji stacji elektroenergetycznej 110/SN w rejonie Zabrzeży dla wzmocnienia zasilania rejonu Łącko-Kamienica.

W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego szczególny nacisk został położony na ochronę zasobów wody. Zadania w tym zakresie związane z gminą Łącko to:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej i odpadami, zapewniające przywrócenie I klasy czystości wód,
- ochrona jakościowa i ilościowa zasobów wody.

Przyjęte w planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Małopolskiego kierunki rozwoju i związane z nimi zadania są korzystne dla rozwoju gminy, gdyż umożliwiają gazyfikację, poprawę zasilania elektroenergetycznego, poprawę łączności Wszystkie zadania były uwzględnione w dotychczasowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2.3. Uwarunkowania rozwoju wynikające z zadań dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Programy i zamierzenia gminne

Obecny stan uzbrojenia gminy Łącko jest niewystarczający, dlatego planowany jest jego dalszy rozwój. Zamierzenia gminne obejmują:

Poprawę zaopatrzenia w wodę mieszkańców, w tym w pierwszej kolejności Jazowska zgodnie z projektem technicznym budowy wodociągu w Jazowsku, opracowanym przez

Zakład Usług Projektowych, Nadzoru i Wykonawstwa Budowlanego „BARWOD” w Nowym Sączu w 1998 r.

Uporządkowanie gospodarki ściekowej, w tym w pierwszej kolejności docelowo na terenie Łącka i Jazowska zgodnie z:

* projektem techniczno-technologicznym oczyszczalni ścieków w Łącku opracowanym przez Zakład Ochrony Środowiska w Opolu w 1997 r.,

* projektem technicznym kanalizacji sanitarnej w Łącku opracowanej przez Biuro Studiów i Projektów Wodnych Melioracji w Krakowie w 1989 r. oraz wykonywaną obecnie jego aktualizacją przez Biuro Projektów „Hydrotel” Kraków,

* projektem technicznym kanalizacji sanitarnej w Jazowsku opracowanym przez firmę „URSBUD” w Nowym Sączu w 1995 i w 1996 r., przewidującym odprowadzenie ścieków z Jazowska na oczyszczalnię w Jazowsku,

Rozwój gazyfikacji na terenie gminy w oparciu o Program gazyfikacji obejmujący gminę Łącko, Kamienicę i część gminy Łukowica, w oparciu o obecnie opracowywane dokumentacje.

Rozwój telekomunikacji na terenie gminy, w oparciu o projekt telefonizacji opracowany przez Przedsiębiorstwo Usług i Realizacji JUKON w Katowicach w 1998 r., zakładający dalszą telefonizację gminy Łącko.

Brak jest programów gminnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej dla całego obszaru gminy, co może opóźnić realizację kompleksowego uzbrojenia terenu. Brak także programu i projektów dotyczących uporządkowania gospodarki odpadami istnieje jedynie „Analiza możliwości lokalizacji składowiska odpadów komunalnych dla gminy Łącko wraz z koncepcją minimalizacji strumienia odpadów powstających na terenie gminy” opracowana przez LEM s.c. w Krakowie w 1998 r. - odnosząca się do propozycji lokalizacji składowiska odpadów w rejonie oczyszczalni ścieków w Łącku.

2.4. Wnioski

1. Stan wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną nie jest zadowalający. Gmina jest niedoinwestowana w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i odpadami. Powoduje to degradację wód powierzchniowych i podziemnych oraz skażenia powierzchni ziemi. Obniża również poziom życia mieszkańców i z tego powodu w chwili obecnej jest czynnikiem niekorzystnym dla rozwoju gminy. Natomiast na bazie obecnego uzbrojenia istnieje możliwość dalszej jego rozbudowy i uzupełnienia.

2. Położenie gminy Łącko w zlewni rzeki Dunajec i w obrębie energetycznej sieci przesyłowej powoduje, że ma ona dostęp do źródła wody, energii elektrycznej oraz do odbiornika ścieków; posiada więc warunki dla rozwoju obszaru. Stosunkowo dobrze rozwija się telefonizacja gminy.

Realizacja zamierzeń gminnych, związanych z pełną gazyfikacją i telefonizacją obszaru podniesie poziom życia mieszkańców i stworzy możliwości rozwojowe.

3. Ukształtowanie terenu, duże deniwelacje, rozczłonkowanie dolin, a także istniejąca rozproszona zabudowa, utrudniają bądź uniemożliwiają realizację zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków. Powoduje to również zwiększenie kosztów prawidłowego uzbrojenia terenu i jest czynnikiem ograniczającym rozwój.

Brak programów w zakresie sposobu zaopatrzenia w wodę oraz uporządkowania gospodarki ściekowej na obszarze całej gminy, może utrudnić kompleksowe uzbrojenie obszaru.

4. W dalszym ciągu otwartym problemem pozostaje prawidłowe rozwiązanie gospodarki odpadami dla całego obszaru. Brak realizacji w tym zakresie będzie powodować zanieczyszczenia powierzchni ziemi i wód, i może zniweczyć wysiłki poniesione na uporządkowanie gospodarki ściekowej.

3. CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO KOMUNIKACJI

3.1. Charakterystyka i ocena stanu istniejącego

Jedynym systemem transportu na obszarze gminy jest transport drogowy. Powiązania zewnętrzne zapewniają gminie drogi wojewódzkie:

- nr 969 Nowy Targ - Czorsztyn - Krościenko - Zabrzeż - Stary Sącz - Nowy Sącz,
- nr 968 Lubień - Mszana Dolna - Kamienica - Zabrzeż.

Dostępność komunikacyjną poszczególnych wsi zapewniają drogi powiatowe:

- ***nr 1538K Jazowsko - Obidza,***
- ***nr 1539K Obidza - Brzyna,***
- ***nr 1540K Łącko - Wola Kosnowa,***
- ***nr 1541K Łącko - Kicznia,***
- ***nr 1542K Łącko - Naszacowice,***
- ***nr 1543K Czarny Potok – Szczereż,***
- ***nr 1537K Gołkowice – Łazy Brzyńskie***

Drogi powiatowe zapewniają głównie powiązania wsi między sobą oraz powiązania z drogami wojewódzkimi przebiegającymi przez obszar gminy.

Bezpośrednią obsługę obszarów zainwestowanych zapewnia sieć dróg gminnych.

Łączna długość dróg na obszarze gminy wynosi 127 km, w tym jest 18 km dróg wojewódzkich, 28 km dróg powiatowych oraz 81 km dróg gminnych. Drogi wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnię twardą (bitumiczna), natomiast wśród dróg gminnych jest 46 km dróg o nawierzchni twardej, co stanowi 57 %.

Gęstość dróg gminnych wynosi 60,9 km na 100 km² i jest niższa od średniej dla gmin w byłym województwie nowosądeckim, wynoszącej 87,7 km na 100 km², Drogi lokalne (powiatowe i gminne) posiadają niskie parametry techniczne - charakteryzują się wąskimi jezdniami i dużymi spadkami, co wynika głównie ze zróżnicowanego ukształtowania terenu.

Transport pasażerski na obszarze gminy zapewniony jest przez komunikację autobusową Łącko leży na trasie linii dalekobieżnych i posiada połączenie autobusowe z miastami położonymi w południowej części województwa małopolskiego oraz z większymi miastami południowo - wschodniej Polski. Ponadto oddział PKS w Nowym Sączu obsługuje linie lokalne, zapewniając połączenie komunikacyjne większości wsi. Najlepszą obsługę komunikacyjną posiadają tereny położone wzdłuż dróg krajowych.

W centrum Łącka oraz we wsiach Czarny Potok, Szczereż i Zabrzeż znajdują się parkingi związane z obsługą terenów usługowych.

Na obszarze gminy w Łącku, Zabrzeżu i Jazowsku przy drodze wojewódzkiej nr 969 znajdują się stacje benzynowe.

3.2. Wnioski:

- Położenie gminy przy drogach wojewódzkich jest korzystne ze względu na zapewnienie dostępności obszaru gminy oraz powiązania z otaczającymi obszarami.
- Sieć dróg lokalnych — powiatowych i gminnych jest wystarczająca dla obsługi komunikacyjnej terenów zainwestowanych, wymaga jednak modernizacji z uwagi na niski stan techniczny.

4. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY W ZAKRESIE KOMUNIKACJI

Jednym z czynników wpływających na rozwój gminy jest system komunikacyjny, zapewniający jej dostępność oraz wewnętrzną obsługę. Uwarunkowania rozwoju w zakresie komunikacji wynikają z istniejącego systemu komunikacyjnego, dotychczasowego przeznaczenia oraz zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

4.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu istniejącego

Na obszarze gminy jedynym systemem transportu jest transport drogowy.

Powiązania zewnętrzne zapewnia gminie układ dróg wojewódzkich:

- nr 969 Nowy Targ - Czorsztyn - Krościenko - Zabrzeż - Stary Sącz - Nowy Sącz,
- nr 968 Lubień - Mszana Dolna - Kamienica - Zabrzeż.

Przebieg przez Łącko dróg wojewódzkich zapewnia gminie stosunkowo dobrą dostępność do obszaru gminy.

Powiązania komunikacyjne wewnątrz gminy zapewniają drogi powiatowe:

- **nr 1537K Gołkowice – Łazy Brzyńskie**
- **nr 1538K Jazowsko - Obidza,**
- **nr 1539K Obidza - Brzyna,**
- **nr 1540K Łącko - Wola Kosnowa,**
- **nr 1541K Łącko - Kicznia,**
- **nr 1542K Łącko - Naszacowice,**
- **nr 1543K Czarny Potok - Szczereż.**

Drogi powiatowe wraz z drogami gminnymi tworzą sieć dróg lokalnych zapewniając obsługę komunikacyjną gminy - powiązania wsi między sobą z obszarami sąsiednimi oraz bezpośrednią dostępność do obszarów zainwestowanych.

Sieć dróg lokalnych jest w zasadzie wystarczająca dla obsługi gminy, wymaga jednak modernizacji dla zapewnienia im odpowiednich parametrów technicznych z uwagi na zły stan techniczny i niskie parametry techniczne. Sieć drogowa stwarza warunki do rozwoju terenów położonych w jej zasięgu.

Na obszarze gminy w centrum wsi Łącko, Czarny Potok, Szczereż i Zabrzeż znajdują się parkingi dla obsługi terenów usługowych. Ponadto w Łącku, Zabrzeżu i Jazowsku znajdują się stacje paliw, zapewniając obsługę zmotoryzowanych mieszkańców oraz turystów.

4.2. Uwarunkowania wynikające z przeznaczenia terenów w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy.

Uwarunkowania wynikające z obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego oraz jego aktualizacji w zakresie komunikacji związane są przede wszystkim z modernizacją istniejącego układu drogowego.

Plan ustala nadrzędny układ komunikacyjny, który obejmuje drogi wojewódzkie i powiatowe, zapewniające zewnętrzne i wewnętrzne powiązania komunikacyjne.

Plan przewiduje wykonanie obejścia centrum zespołu wsi Łącko - Czerniec w ciągu drogi wojewódzkiej nr 969 Nowy Sącz - Krościenko - Nowy Targ. Realizacja obejścia pozwoli na

polepszenie warunków i bezpieczeństwa ruchu na drodze oraz odciążenie od ruchu tranzytowego zainwestowanego centrum Łącka. Przyczyni się to do stworzenia lepszych warunków funkcjonowania i rozwoju terenów położonych w centrum Łącka.

Ponadto plan ustala że obsługę komunikacyjną wewnętrzną zapewni układ dróg gminnych lokalnych i dojazdowych, które winny być modernizowane i uzupełniane nowymi drogami w miarę potrzeb wynikających z zainwestowania.

Plan dopuszcza też realizację obiektów zaplecza technicznego motoryzacji (stacje paliw, parkingi) w bezpośrednim sąsiedztwie pasów drogowych.

Ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego gminy powinny stanowić podstawę do określenia kierunków rozwoju komunikacji w opracowywanym studium.

4.3. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych określa wojewódzki rejestr zadań rządowych. Zadania dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych w zakresie komunikacji związane są z modernizacją dróg wojewódzkich i powiatowych. Obejmują również realizację obejścia Łącka w ciągu drogi wojewódzkiej nr 969 Nowy Sącz - Krościenko - Nowy Targ. Zadania te wynikają również z planu zagospodarowania przestrzennego i są z nim zgodne.

4.4. Wnioski:

- Przebieg przez obszar gminy dróg wojewódzkich zapewnia stosunkowo dobrą dostępność, stwarzając warunki jej rozwoju.
- Istniejąca sieć dróg lokalnych — powiatowych i gminnych stwarza możliwości rozwoju obszarów położonych w zasięgu ich obsługi. Niskie parametry techniczne dróg wpływają w pewnym stopniu na ograniczenie dostępności i dalszego rozwoju obszarów przez nie obsługiwanych, wskazana jest więc ich modernizacja.
- Możliwości poprawy funkcjonowania układu komunikacyjnego oraz rozwoju gminy stwarza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który ustala modernizację nadrzędnego układu drogowego oraz realizację nowych dróg dojazdowych.

VII. Uwarunkowania wynikające z rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych.

Na dzień sporządzania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łącko”, Sejmik Województwa nie uchwalił audytu krajobrazowego dla województwa małopolskiego.

VIII. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

Na obszarach objętych zmianą studium nie ma zakładów zaliczonych do zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) lub dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z kryteriami ilościowo-jakościowym określonymi w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W gospodarce przestrzennej gminy, na obszarach objętych zmianą studium, należy stosować następujące zasady służące zabezpieczeniu potrzeb obrony cywilnej:

1. W budynkach produkcyjnych, usługowych, użyteczności publicznej i mieszkalnych – należy na etapie sporządzania planów realizacyjnych przewidzieć schrony i ukrycia.
2. W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidywać ukrycia typu II wykonane w podpiwniczeniach budynków przez mieszkańców we własnym zakresie w okresie podwyższonej gotowości obronnej Państwa.
3. Oświetlenie zewnętrzne - należy przystosować do zaciemniania i wygaszenia.
4. Należy uwzględnić system alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożeń poprzez syreny alarmowe przyjmując promień słyszalności syreny do 300 m.
5. Układ projektowanych i modernizowanych dróg i ulic powinien spełniać następujące warunki:
 - szerokość ulicy powinna uniemożliwić ewentualne zagruzowanie,
 - powinny być połączenia z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia.

IX. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności: analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego, możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Analizy ekonomiczne

W gminie rokrocznie przyjmowany jest projekt budżetu gminy na dany rok oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Łącko.

Zgodnie z danymi GUS dochody oraz wydatki budżetu gminy na 1 mieszkańca, w roku 2015 miały taki sam wskaźnik dochodu na jednego mieszkańca jak i wydatków:

Wydatki i dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł:

rok	2013	2014	2015
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3,4 tyś	4,1 tyś	3,7 tyś
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	3,4 tyś.	4,4 tyś.	3,5 tyś.

źródło: GUS

Wybrane wydatki i dochody budżetu gminy w %:

rok	dochody w %			Wydatki w %			saldo rok 2015
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	
Rolnictwo i łowiectwo	0,6	3,0	0,9	3,6	3,0	1,2	- 0,3
Transport i łączność	2,0	17,7	3,2	7,3	25,9	8,2	- 5,0
Gospodarka mieszkaniowa	2,5	0,7	0,8	1,2	0,8	1,0	- 0,2
Administracja publiczna	0,3	0,2	0,4	5,0	4,3	5,4	- 5,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0	0	1,4	0,8	2,6	0,7	+ 0,7
Różne rozliczenia	54,1	44,9	52,5	-----	-----	-----	-----
Oświata i wychowanie	5,4	3,0	2,1	49,4	35,7	42,4	- 40,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	14,3	12,5	14,1	16,7	13,7	17,5	- 3,4
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	0,9	- 0,6

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,5	4,1	8,6	9,2	7,2	15,5	- 6,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0	0,2	1,5	1,2	1,9	-1,7
Kultura fizyczna	1,2	0,1	0,5	0,9	1,3	1,3	- 0,8
Ochrona zdrowia	0	0	0,1	0,4	0,3	0,4	---
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	12,9	10,8	12,7	----	----	---	----
Działalność usługowa	0	0	0	0	0,1	0	0

źródło: GUS

Analizując powyższe dane zwraca się uwagę, że gmina inwestuje przede wszystkim w zagadnienia w zakresie transportu i łączności, oświaty i wychowania oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska.

Uchwała budżetowa Gminy Łącko przewiduje na 2017 rok wydatki związane z:

- infrastrukturą wodociągową i sanitacyjną wsi – 638 540,00 zł,
- transportem i łącznością (w tym drogi: wojewódzka, powiatowe i gminne) – 5 308 816,96 zł,
- turystyką – 115 000,00 zł,
- gospodarką komunalną i ochroną środowiska - 664 000,00 zł,
- kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego – 663 824,82 zł,
- kulturą fizyczną – 607 500,00 zł.

Uchwała Budżetowa, przewiduje także finansowanie szkół oraz innych podmiotów związanych z oświatą i wychowaniem oraz ochronę zdrowia mieszkańców poprzez finansowanie odpowiednich ośrodków, w tym zwalczanie narkomanii oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi.

W związku z powyższymi danymi, należy przyjąć, że gmina planuje znaczne wydatki związane z poprawą oraz stworzeniem infrastruktury technicznej, jednakże realizacja inwestycji, bez pozyskania środków zewnętrznych oraz inwestorów prywatnych, nie jest w stanie (w sposób efektywny) zagwarantować w pełni wykonania zaplanowanych zadań w zakresie infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej.

W związku z potencjałem turystycznym oraz usługowym gminy, należy zagwarantować

środki na cele podnoszenia jakości przestrzeni.

Analizy środowiskowe

W celu określenia potrzeb i możliwości rozwojowych gminy Łącko w kontekście strefy przyrodniczej, w oparciu o dostępne dokumenty, określono stan środowiska na terenie gminy.

Zgodnie z analizą zdiagnozowano oraz zinterpretowano silne i słabe strony oraz zagrożenia dla gminy Łącko (pod względem środowiskowym).

Silne strony:

- możliwość rozwoju agroturystyki,
- korzystne położenie geograficzne,
- rozwinięta turystyka,
- dobry stan środowiska naturalnego, małe zanieczyszczenie gleb,
- czyste środowisko, brak zanieczyszczeń przemysłowych,
- brak na terenie gminy większego przemysłu,
- ośrodki sadownicze oraz tradycja sadownicza,
- rozpoznawalne imprezy kulturalno-rozrywkowe,
- bogate dziedzictwo kulturowe i historyczne.

Słabe strony:

- brak kanalizacji części wsi.

Zagrożenia środowiska:

- brak systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków na obszarze wiejskim,
- nielegalne wysypiska śmieci (składowanie odpadów w lasach i wyrobiskach),
- nielegalna penetracja terenów leśnych (wycinka lasów).

Biorąc pod uwagę warunki przyrodnicze, występowanie obszarów prawnie chronionych oraz obecne zainwestowanie terenów a także stopień zaawansowania sadownictwa, na terenie gminy nie występują potencjalne konflikty między rozwojem funkcji sadowniczych i inwestycyjnych a wymogami przepisów odrębnych w zakresie ochrony środowiska.

Należy dążyć do sukcesywnego skanalizowania obszaru gminy w obszarach zurbanizowanych.

Lokalny samorząd przewiduje się także znaczne wydatki i inwestycje związanych z ochroną środowiska i gospodarką komunalną, w 2017 r. zaplanowani na ten cel łączną

kwotę 6 071 958,00 zł.

Analizy społeczne

W kontekście strefy społecznej gmina ma następujące silne i słabe strony:

Silnymi stronami gminy jest pod względem społecznym:

- nieskażone środowisko,
- bezpieczeństwo mieszkańców,
- możliwość rozwoju agroturystyki i ekoturystyki.

Słabymi stronami gminy jest pod względem społecznym:

- stosunkowo wąski rynek pracy, wpływający na wysoki poziom bezrobocia w gminie, wynikający z ograniczonej liczby przedsiębiorstw w gminie,
- zbyt mała liczba zakładów produkcyjnych i usługowych,
- nierównomierny rozwój poszczególnych miejscowości w gminie,
- niskie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie osób bezrobotnych,
- nieatrakcyjny i mały rynek pracy,
- niski poziom dochodów ludności,
- jakość dróg,
- brak połączenia kolejowego.

Szansami dla gminy jest pod względem społecznym:

- podniesienie poziomu infrastruktury,
- dalszy rozwój rolnictwa, turystyki, funkcji letniskowych, sportu i rekreacji,
- zbudowanie dobrej jakościowo sieci drogowej,
- dalszy rozwój agroturystyki i turystyki.

Wszystkie powyższe działania mają za zadanie poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost ładu na terenie gminy.

Uchwały Budżetowe Gminy Łącko przewidują realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz zakupu usług związanych z pomocą społeczną (domy opieki społecznej, rodziny zastępcze, wspieranie

rodziny).

Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego.

Zgodnie z prognozami demograficznymi przeprowadzonymi przez GUS, w powiecie nowosądeckim nastąpi wzrost liczby ludności. Prognoza demograficzna do 2050 roku wskazuje nieznaczny wzrost liczby ludności i zmienność struktur demograficznych. Zgodnie z prognozą demograficzną liczba ludności powiatu do 2050 roku zwiększy się w stosunku do 2017 roku o ok. 7,10 % mieszkańców.

W poniższej tabeli zamieszczono prognozowaną demografię zmian struktury społecznej:

Ludność powiatu nowosądeckiego:

ludność powiatu ogółem w wieku							
rok	ogółem	przedprodukcyjny m*	produkcyjny m	mobilnym	niemobilny m	poprodukcyjnym	
2017	214 927	49 082	136 237	87 570	48 667	29 608	
2020	217 671	48 362	138 850	86 611	52 239	30 459	
2025	221 881	47 884	140 056	83 548	56 508	33 941	
2030	225 315	45 648	141 933	80 460	61 473	37 734	
2035	227 814	44 334	142 435	76 181	66 254	41 045	
2040	229 403	42 845	142 442	72 768	69 674	44 116	
2045	230 175	41 671	139 331	70 837	68 494	49 173	
2050	230 193	40 855	134 589	69 583	65 006	54 749	
* wiek przedprodukcyjny - 0 do 17 lat wiek produkcyjny - od 18 lat do wieku emerytalnego wiek mobilny - od 18 do 44 lat wiek niemobilny - od 45 lat do wieku emerytalnego wiek poprodukcyjny - powyżej wieku emerytalnego				Wiek emerytalny		mężczyźni	kobiety
				2017		66	61
				2020		67	62
				2025		67	63,25
				2030		67	64,5
				2035		67	65,75
				2040		67	67
				2045		67	67
				2050		67	67

źródło: GUS

Prognozowana demografia zmian liczby mieszkańców na terenie gminy Łącko.

rok	ludność gminy ogółem
2010	15 425
2011	15 780
2012	15 930
2013	16 051
2014	16 116
2015	16 187
2016	16 318
2020	16 483
2025	16 648
2030	16 813
2035	16 978
2040	17 143
2045	17 308
2050	<u>17 476</u>

źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z wyżej przedstawionymi danymi, na przestrzeni 33 lat nastąpi zwiększenie ilości mieszkańców powiatu i gminy o ok. 7,10 % oraz nastąpi wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze społecznej a zmniejszy się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, co jest zjawiskiem negatywnym. Należy dążyć do stworzenia warunków dalszego dobrego rozwoju wykorzystując uwarunkowania lokalne, aby stworzyć perspektywę rozwoju obszaru oraz godne warunki życia (należy rozwijać infrastrukturę społeczną, tworzyć miejsca pracy oraz wspierać gospodarkę, w tym sektor prywatny).

Prognozę dotyczącą liczby ludności na obszarze gminy Łącko można oprzeć na prognozie ludnościowej dla powiatu nowosądeckiego. W związku, z czym należy spodziewać się wzrostu liczby osób.

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

Budżet gminy Łącko jest zbilansowany. Polityka finansowa prowadzona jest w sposób harmonijny oraz jest dostosowana do rzeczywistych możliwości.

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb lokalnego społeczeństwa należy do zadań własnych gminy. Rozwój infrastruktury technicznej jest jedną z kategorii, która jest zadaniem własnym gminy. Zadania własne z zakresu infrastruktury technicznej można podzielić na następujące kategorie:

- wodociągi oraz zaopatrzenie w wodę,
- kanalizacja, oczyszczania ścieków komunalnych,
- odbiór odpadów komunalnych,
- likwidacja wysypisk odpadów,
- zaopatrzenie w energię,
- budowa i utrzymanie dróg gminnych,
- edukacja wynikająca z ustawy o samorządzie gminnym.

Zgodnie z powyższym, gmina realizuje zadania publiczne w celu zaspokojenia potrzeb swoich mieszkańców, odpowiadając tym samym za zapewnienie jakości oraz warunków życia lokalnemu społeczeństwu.

Gminy mają możliwość następujących źródeł finansowania inwestycji infrastrukturalnych:

- dochody własne gminy,
- subwencje,
- dotacje celowe,
- dotacje celowe z funduszy celowych,
- kredyty i pożyczki,
- obligacje komunalne,
- środki ze źródeł pozabudżetowych na zadania własne,
- źródła finansowania ze środków zewnętrznych.

Dochody własne, powiększone o subwencje to podstawowe źródła pozyskiwania przez gminy środków pieniężnych. Dochody własne są kształtowane poprzez władze gminy. Wysokość wpływów z tytułu subwencji zależy od czynników, na które gmina nie ma wpływu, w związku z czym może utrudnić projektowanie inwestycji w dłuższym okresie.

W myśl ustawy o finansach publicznych, gminy mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe m. in. na finansowanie wydatków nie znajdujących pokrycia w planowanych dochodach budżetowych.

Przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu infrastruktury technicznej, zapisane w dokumentach planistycznych nie są możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku dlatego też powinny być rozważane w perspektywie dłuższej niż jeden rok oraz ujmowane w kolejnych „Wieloletnich Prognozach Finansowych gminy Łącko”.

Gmina finansuje wydatki związane z oświatą i wychowaniem, ochroną zdrowia oraz pomocy społecznej oraz w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz kultury fizycznej.

W związku z powyższymi analizami, należy przyjąć, że w celu efektywnego finansowania wykonania sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej dla nowej zabudowy poza już wyznaczoną w Studium należy pozyskać inwestorów prywatnych oraz dotacje od organów zewnętrznych. Gmina realizuje swoje zobowiązania, aczkolwiek w celu poprawy jakości dróg, w tym doprowadzenie ich do parametrów zgodnych z przepisami odrębnymi, potrzebne jest wsparcie zewnętrzne.

Lokalizację nowej zabudowy postuluje się uwarunkować rozwojem istniejącej infrastruktury w istniejącej zabudowie.

Należy dążyć do uzupełniania zabudową działek budowlanych pomiędzy istniejącą zabudową.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Zgodnie z przeprowadzonymi powyżej analizami, prognozami demograficznymi oraz możliwościami finansowymi gminy, stwierdza się, że na terenie gminy Łącko w obecnych dokumentach planistycznych oraz wraz z wprowadzanymi zmianami wyznaczona jest prawidłowa ilość terenów zabudowy mieszkaniowej w celu zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności.

W chwili obecnej na terenie gminy Łącko przypada 3 747 mieszkań na 16 318 osoby. Daje to wskaźnik 4,35 osób na jedno mieszkanie.

Średnia powierzchnia mieszkalna w gminie Łącko wynosi 87,3 m² – zgodnie z danymi statystycznymi GUS.

W związku z powyższym na 1 mieszkańca gminy przypada 20,07 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej.

Zapotrzebowanie na łączną powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej, w chwili obecnego zainwestowania i z liczbą ludności zgodną z grudnia 2016 r. oraz przy wskaźniku 4,35 osób na jedno mieszkanie, wynosi 327,50 ha.

Należy zauważyć, że 20,07 m² powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej na 1 mieszkańca gminy jest wskaźnikiem dość małym, szczególnie biorąc pod uwagę charakter gminy, jako gminy wiejskiej, gdzie większość zabudowy ma formę zagrodową. W celu podniesienia jakości życia oraz osiedlania się na terenie gminy i osiągnięcia standardów europejskich (dla Europy Środkowej wielkość powierzchni użytkowej na 1 mieszkańca wynosi średnio 32 m²), należy zwiększyć przypadającą powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej porównując na jednego mieszkańca w Europie od 27,7 m² do 60 m².

W związku z powyższym zapotrzebowanie na łączną docelową powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej wynosi (przy założeniu średniej wielkość powierzchni użytkowej na 1 mieszkańca dla Europy Środkowej równej 32 m²) dla obecnej liczby mieszkańców - 522,18 ha.

W obowiązującym studium wyznaczono tereny inwestycyjne, zgodnie z poniższą tabelą.

Tereny inwestycyjne wyznaczone w obowiązującym „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łącko” wraz ze zmianami:

lp.	funkcja	Powierzchnia w ha brutto
1.	Tereny osadnicze wskazane do intensywniejszego rozwoju różnych form mieszkalnictwa oraz koncentracji usług i rzemiosła nieuciążliwego z koniecznością realizacji infrastruktury ekologicznej oraz tereny Mc – tereny zabudowy centrum ośrodków wiejskich.	155,67
2.	Tereny osadnicze wskazane do umiarkowanego rozwoju różnych form mieszkalnictwa oraz koncentracji usług i rzemiosła nieuciążliwego z koniecznością realizacji infrastruktury ekologicznej (zalecana realizacja zabudowy na większych działkach z zielenią towarzyszącą) oraz tereny M – zabudowy ośrodków wiejskich.	713,21
3.	Tereny osadnicze wskazane do ograniczonego rozwoju osadnictwa związanego głównie z gospodarką rolno-leśną i rekreacją, z zakazem realizacji obiektów o charakterze uciążliwym (obowiązuje realizacja zabudowy na dużych działkach luźno wkomponowanej w otaczający krajobraz z	1785,13

	zielenią towarzyszącą, z zabezpieczeniami co najmniej indywidualnej lub lokalnej lokalnej infrastruktury).	
	ŁĄCZNIE	2654,01

Podział zabudowy na poszczególne obręby:

Lp.	Nazwa obrębu	Tereny osadnicze wskazane do intensywniejszego rozwoju różnych form mieszkalnictwa oraz koncentracji usług i rzemiosła nieuciążliwego z koniecznością realizacji infrastruktury ekologicznej oraz tereny Mc – tereny zabudowy centrum ośrodków wiejskich.	Tereny osadnicze wskazane do ograniczonego rozwoju osadnictwa związanego głównie z gospodarką rolno-leśną i rekreacją, z zakazem realizacji obiektów o charakterze uciążliwym (obowiązuje realizacja zabudowy na dużych działkach luźno wkomponowanej w otaczający krajobraz z zielenią towarzyszącą, z zabezpieczeniami co najmniej indywidualnej lub lokalnej lokalnej infrastruktury) oraz tereny M – zabudowy ośrodków wiejskich.	Tereny osadnicze wskazane do ograniczonego rozwoju osadnictwa związanego głównie z gospodarką rolno-leśną i rekreacją, z zakazem realizacji obiektów o charakterze uciążliwym (obowiązuje realizacja zabudowy na dużych działkach luźno wkomponowanej w otaczający krajobraz z zielenią towarzyszącą, z zabezpieczeniami co najmniej indywidualnej lub lokalnej lokalnej infrastruktury).
1.	Brzyna	-	13,90 ha	58,03 ha
2.	Czarny Potok	-	46,35 ha	111,63 ha
3.	Czerniec	12,07 ha	27,54 ha	68,05 ha
4.	Jazowisko	31,49 ha	92,97 ha	135,00 ha
5.	Kadcza	-	96,57 ha	66,90 ha
6.	Kicznia	-	38,75 ha	111,66 ha
7.	Łazy Brzyńskie	-	32,04 ha	61,32 ha
8.	Łącko	72,02 ha	91,30 ha	265,14 ha
9.	Maszkowice	24,50 ha	51,37 ha	131,05 ha
10.	Obidza	-	28,55 ha	131,90 ha
11.	Szczereż	-	26,14 ha	73,33 ha
12.	Wola Kosnowa	15,45 ha	33,28 ha	112,26 ha
13.	Woal Piskulina	-	15,71 ha	55,67 ha
14.	Zabrzeż	-	44,73 ha	153,14 ha
15.	Zagorzyn	0,12 ha-	41,14 ha	162,14 ha

16.	Zarzecze	-	32,85 ha	87,90 ha

Obowiązujące studium nie wyznacza dokładnej lokalizacji funkcji, lecz określa tereny osadnicze, które w swojej strukturze zawierają tereny mieszkaniowe, usługowe, rzemiosła.

Na podstawie zapisów studium oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego określono maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy mieszkalnej dla poszczególnych terenów. W poniższej tabeli przedstawiono powierzchnie terenów brutto dla maksymalnego wskaźnika powierzchni zabudowy:

lp.	Funkcja mieszkaniowa – z wyłączeniem funkcji usługowej i rzemieślniczej	maksymalna powierzchnia zabudowy w %	Powierzchnia w ha brutto
1.	Tereny osadnicze wskazane do intensywniejszego rozwoju różnych form mieszkalnictwa oraz koncentracji usług i rzemiosła nieuciążliwego z koniecznością realizacji infrastruktury ekologicznej oraz tereny Mc – tereny zabudowy centrum ośrodków wiejskich.	55	47,09
2.	Tereny osadnicze wskazane do umiarkowanego rozwoju różnych form mieszkalnictwa oraz koncentracji usług i rzemiosła nieuciążliwego z koniecznością realizacji infrastruktury ekologicznej (zalecana realizacja zabudowy na większych działkach z zielenią towarzyszącą) oraz tereny M – zabudowy ośrodków wiejskich.	40	156,90
3.	Tereny osadnicze wskazane do ograniczonego rozwoju osadnictwa związanego głównie z gospodarką rolno-leśną i rekreacją, z zakazem realizacji obiektów o charakterze uciążliwym (obowiązuje realizacja zabudowy na dużych działkach luźno wkomponowanej w otaczający krajobraz z zielenią towarzyszącą, z zabezpieczeniami co najmniej indywidualnej lub lokalnej lokalnej infrastruktury).	25	245,45
	ŁĄCZNIE		449,44

Maksymalną wysokość zabudowy mieszkaniowej ustalono na 2 kondygnacje nadziemne.

W studium zostały zapewnione następujące wartości powierzchni użytkowych zabudowy mieszkaniowej:

- Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa zabudowy mieszkaniowej wynosi:
 $449,44 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 629,22 \text{ ha}$
- Minimalna całkowita maksymalna powierzchnia użytkowa mieszkaniowej wynosi:
 $449,44 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 209,79 \text{ ha}$
- Średnia całkowita maksymalna powierzchnia użytkowa mieszkaniowej wynosi:
 $449,44 \text{ ha} \times 0,7 \times 1,5 \text{ kondygnacja} = 471,91 \text{ ha}$

Tereny przewidziane pod zabudowę mieszkaniową w wariantcie maksymalnym mają na terenie gminy łączną wartość **629,22 ha** pow. użytkowej, co przy zapotrzebowaniu na łączną powierzchnię użytkową zabudowy mieszkaniowej z liczbą ludności zgodną z końcem 2016 r. wynoszącą **522,18 ha** jest wartością prawidłową przy założeniu dodatkowej rezerwy terenów pod zabudowę mieszkaniową w wielkości 20,5 %, co jest zgodne z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., czyli z uwzględnieniem niepewności inwestycyjnej w perspektywie 30 lat.

Dla gminy Łącko przyjmuje się także, następujące dane dotyczące pozostałej zabudowy: $2\,654,01 \text{ ha} - 55\% \times 2\,654,01 \text{ ha} = 1\,194,30 \text{ ha}$. Dla powyższych terenów przyjęto średnią powierzchnię zabudowy w wielkości 70%, co wyznacza wielkość pozostałej zabudowy następująco: $1\,194,30 - 30\% \times 1\,194,30 = 836,01 \text{ ha}$.

W studium zostały zapewnione następujące wartości powierzchni użytkowych zabudowy innej niż mieszkaniowa:

- Maksymalna całkowita powierzchnia użytkowa wynosi: $836,01 \text{ ha} \times 0,7 \times 2 \text{ kondygnacje} = 1\,170,41 \text{ ha}$.
- Minimalna całkowita powierzchnia użytkowa wynosi: $836,01 \text{ ha} \times 0,7 \times 1 \text{ kondygnacja} = 585,21 \text{ ha}$.
- Średnia całkowita powierzchnia użytkowa terenów wynosi: $836,01 \text{ ha} \times 0,7 \times 1,5 \text{ kondygnacja} = 877,81 \text{ ha}$.

Następujące wskaźniki warunkują planowanie usług publicznych w studium i miejscowych planach zostały ujęte w powyższym zestawieniu:

Oświata:

- przedszkola - 0,90 m² powierzchni terenu na 1 mieszkańca;
- szkoły podstawowe i gimnazja - 2,0 m² na 1 mieszkańca;
- szkoły ponadpodstawowe – 4,3 m² na 1 mieszkańca;

Zdrowie i opieka społeczna:

- żłobek – 0,14 m²;
- placówka podstawowej służby zdrowia – 0,22 m² na 1 mieszkańca;

Kultura:

- domy i ośrodki kultury – 0,1 m² na 1 mieszkańca;
- biblioteki – 0,08 m² na 1 mieszkańca;
- usługi ponadpodstawowe – 2 m² na 1 mieszkańca;;

Rekreacja i sport:

- tereny zieleni wypoczynkowej i rekreacji (w tym place zabaw i gier sportowych, parki, zieleńce) – 10 m² na 1 mieszkańca;
- tereny sportu powszechnego (boiska, baseny, itp.) – 4 m² na 1 mieszkańca;

W chwili obecnej rezerwa terenowa wyznaczona w niniejszym studium wraz z niniejszą zmianą pod nową zabudowę jest wystarczająca w perspektywie 30 lat oraz spełnia warunki wyznaczone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r.

Na terenie gminy obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej są tożsame z terenami przeznaczonymi pod zabudowę w planach miejscowych. Zabudowa gminy realizowana jest na zasadzie uzupełnień struktury i kontynuację a nie wyodrębnianie nowych jednostek osadniczych.

W celu podniesienia jakości życia należy dążyć do zwiększenia powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca oraz rozwijać sektor związany z usługami oraz produkcją. W chwili obecnej rezerwa terenowa pod nową zabudowę usługową i produkcyjną jest wystarczająca w perspektywie 30 lat (w przypadku zabudowy mieszkaniowej zawiera także rezerwę terenową w wysokości 30 %).

Wśród uwarunkowań wynikających z potrzeb rozwoju gminy należy wymienić następujące czynniki:

1. Konieczność uzupełnienia na terenie gminy istniejącej zabudowy, w nawiązaniu do ulicowego charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta) lecz z zachowaniem otwarc widokowych i krajobrazowych oraz przeciwdziałanie rozproszeniu osadnictwa.
2. Należy dążyć do wzrostu powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca.
3. Słaby rozwój infrastruktury warunkuje konieczność rozbudowy zasilania w media, wodociągi i odprowadzania ścieków.
4. Należy dążyć do rozwoju i modernizacji rolnictwa w celu wzrostu gospodarczego oraz wzrostu standardów na terenie gminy.
5. Należy dążyć do poprawy struktury agrarnej (scalania użytków rolnych).
6. Należy dążyć do rozwoju produkcji i usług na terenie gminy w celu stworzenia nowych miejsc pracy.
7. Należy dążyć do rozwoju produkcji związanej z wydobyciem węgla.

Wśród uwarunkowań wynikających z możliwości rozwoju gminy należy wymienić:

1. Korzystne warunki rozwoju funkcji rolnej - użytki rolne stanowią najistotniejszy komponent walorów gminy i powinny być kształtowane w powiązaniu z produkcją rolną.
2. Dogodne warunki do rozwoju produkcji oraz wydobycia kopalin naturalnych, w tym węgla.
3. Aktywizowanie rozwoju produkcji, a także w związku z tym związany rozwój ekonomiczny gminy.
4. Rozwój handlu, usług oraz produkcji.
5. Promocja turystyczna w oparciu o unikatowe środowisko przyrodnicze oraz charakterystyczny produkt – truskawkę.
6. Rozwój terenów rekreacyjno – sportowych jako dopełnienie funkcji bytowych na terenie gminy.
7. Działania proekologiczne w sferze energetyki cieplnej.

X. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.

Na obszarze gminy Łącko tereny objęte zmianą w większości stanowią własność prywatną oraz samorządu lokalnego. W związku z czym należy spodziewać się, że większość inwestycji na terenach objętych zmianami będzie miała charakter prywatny oraz gminny.

XI. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

W obszarach objętych zmianą Studium występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, które zostały udokumentowane w Państwowym Instytucie Geologicznym.

Część osuwisk występujący na terenach objętych zmianą jest aktywna a część nieaktywna. Osuwiska aktywne są osuwiskami aktywnymi ciągle. W obszarach zmiany występują także obszary zagrożone ruchami masowymi.

XII. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla.

W obszarach objętych zmianą Studium częściowo występuje udokumentowane złożo „Sobel”. Są to fragmenty następujących pól złoża:

- KN 5263 Sobel, BLOK nr 2 – złożo kopaliny pospolitej (piasek ze żwirem) - kat. C₂.
- KN 5263 Sobel, BLOK nr 3 – złożo kopaliny pospolitej (piasek ze żwirem) - kat. C₂.

W obszarach objętych zmianą Studium nie występują zasoby wód podziemnych oraz udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

XIII. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

W obszarach objętych zmianą Studium nie występują tereny górnicze wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

XIV. Uwarunkowania wynikające ze wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Na terenach objętych zmianę występują udokumentowane tereny zagrożenia powodzią, wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, które zostały opublikowane na Hydroportalu KZGW. Mapy zagrożenia powodziowego zostały opracowane dla rzeki Dunajec i jej dopływu rzeki Kamienicy.

Obszarem szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1% oraz o prawdopodobieństwie 10 %.

Woda o prawdopodobieństwie wystąpienia 10 % stanowi obszar szczególnego zagrożenia powodzią, na którym obowiązują zakazy zgodnie z przepisami odrębnymi, tak jak w przypadku obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie 1%. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

Opracowano także granice obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat oraz na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego. Są to obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Woda o prawdopodobieństwie wystąpienia 0,2% stanowi obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego.